

DOMOVINA

Upravištvo „Domovina“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Prešernova ulica 54
15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: štirinajst
12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.

Žalostne jeremijade klerikalcev

V «Slovincu» in «Domoljubu», na javnih sestankih in pri zaprtih vratih preliva SLS bridke solze. Strašno se pritožuje, da ne more ničesar doseči, najmanj pa tam, kjer gre za denar.

Kakor sem sicer nasprotnik klerikalcev, vendar bi rajši videl, da bi za svoje volilce kaj dosegli. Zakaj težave so velike in mi iskreno želimo, da naši kraji pridejo do popolne pravice. Jaz grem še celo tako daleč, da bi klerikalce pohvalil, če bi kaj dosegli, ker vem, kako je mene bolelo, ko sem izvajal razne stvari z velikim naporom, pa so mi nasprotniki odrekli vsako zaslugo.

Kakor rečeno, da mi je žal, ker radi klerikalnih neuspehov trpijo slovenski kmet, delavec in obrtnik, a dostaviti moram, da je na drugi strani prav, ker ljudstvo vidi, da je klerikalna avtonomija popolnoma na kantu.

Pred volitvami je duhovnik-poslanec gospod Smodej v imenu SLS izjavil prav

slovesno, da se bo SLS za avtonomijo in za svojo politiko borila deset, sto in makar 700 let. Zdaj se bori pet let (kajti do leta 1920. je bila SLS še na drugem štališču) in že se je lotil hud glavobol našega ljudstva. Prav za prav bi moral reči, da naše ljudstvo na žepu boleha, ker se je dvajset njegovih poslancev odločilo, da stoje na mrtvi straži, med tem pa se vrši odločilna bitka za davke in za dobro upravo drugod! Dostavil bi še, da od srbožrstva in drugih komandiranih hujskarjev glava boli tudi prečastito našo duhovščino.

Kaj bo, če bo ta boj trajal deset let ali pa celo 700 let, kakor je rekel g. Smodej?

Jaz nimam ničesar proti temu, da gospodje voditelji SLS 700 let čakajo, da se vrata odpro. Naše slovensko ljudstvo pa zaradi njih ne more dalje čakati.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Klerikalna hinavščina

Slovenski klerikalci imajo dvajset poslancev in so najmočnejša slovenska stranka. Človek bi pričakoval, da bodo zato napeli povodom proračunske razprave v finančnem odboru vse sile v Beogradu, da bi priborili za Slovenijo in zlasti za naše kmetstvo kaj koristnega. To bi vsakdo pričakoval še tem bolj, ker doma v svojih listih vedno vpijejo o davkih, ki so res ogromni. Toda klerikalci doma samo kriče, v Beogradu pa kimajo.

Dr. Korošec, ki je bil že ponovno minister, ki je vodja klerikalne stranke in čigar prijateljstva tudi Stepan Radić še ni pozabil, ni bil v Beogradu ves čas, odkar so bile seje Narodne skupščine odgodene, in ni storil niti koraka, da bi vlada pri sestavi državnega proračuna vpoštevala vsaj najnujnejše potrebe Slovenije. Dr. Korošec pač še vedno upa, da bo zopet s Stepanom Radićem v skupni zvezi, pa zaradi tega pusti, da gospodarijo radićevci, kakor se jim ljubi.

Med radićevci in klerikalci obstoji gotovo kak tih dogovor, da bodo radićevci v prosvetni politiki podpirali klerikalce v Sloveniji, klerikalci pa da ne bodo delali radićevcem neprilik v Beogradu.

Tako je tudi mogoče, da je novi prosvetni šef za Slovenijo dr. Lončar pričel preganjati napredne učitelje ter nastavljal na boljša mesta klerikalne učitelje ne glede na to, ali so sposobni ali ne. V Beogradu pa vodijo klerikalci napram radićevsko-radikalni vladi samo navidezno opozicijo in neposredno podpirajo zaradi svojih strankarskih koritarjev doma radićevsko politiko.

Da bi prikriji to svojo dvolično igro, so pričeli sedaj napadati v svojih listih dr. Žerjava in dr. Pivka, češ, da se nista v finančnem odboru dovolj zavzela za interese Slovenije. Kar ni naredilo 20 klerikalnih tigrov, to naj napravita dr. Žerjav in dr. Pivko! — Klerikalci naj pometajo naprej pred svojim pragom, da se bodo lahko potem zaletavali v dr. Žerjava in dr. Pivka!

Politični pregled

Danes se zopet sestane Narodna skupščina. Poldrug mesec so trajale božične počitnice in zdaj je torej zares že skrajni čas, da se prične z delom. Toda, mar se bo res delalo? Vsa znamenja, zbrana tekom zadnjih dveh tednov na političnem obzorju, dajo slutiti, da se bo redno in smotreno parlamentarno delo, kakršnega bi pač vsi želeli, moralo umakniti

ostri politični krizi.

ki se že dolgo razvija v vladi in utegne v kratkem izbruhniti na dan.

Štefan Radić se je v zadnjem času obnašal kot minister tako nespretno, da so ga radikali do grla naveličani. Radić povzroča neprestane sitnosti in komedije. Saj ni sam kriv, da je tako nesrečne nature, kakršna mu je prirojena, toda

takšni ljudje pač ne spadajo na vodilna mesta in ne smejo biti ministri!

Radić je iz čiste strankarske mrznje upokojil devet zagrebških vseučiliških profesorjev, ki so ne samo prvovrstni učenjaki, marveč tudi odločno narodno zavedni možje. Ta brezvestni čin je proti Radiću ogorčil vso jugoslovensko javnost. Nadalje je Radić začel v svojem listu «Domu» ostro izpadati proti nekaterim radikalskim ministrom, torej proti svojim lastnim tovarišem v vladi. Posebno je vzel na piko notranjega ministra Maksimovića in je radi njega zagrozil, da radićevski poslanci ne bodo glasovali za proračun. To je torej nedvoumna pretnja s krizo vlade in že po tem postaja jasno, da morajo biti radikali pripravljani na padeč sedanje vlade. In končno se je Radić na seji finančnega odbora v nedeljo obnašal tako nespretno, da je vsa javnost majala z glavo, ko je naslednji dan čitala poročilo o tej nočni seji.

Finančni odbor je namreč v nedeljo pretresal Radićev

proračun za prosveto.

Proračun iznaša 800 milijonov dinarjev, kar je v razmerju z ogromnimi proračuni ostalih ministrov zelo malo, in dokazuje, da Radić nima pravega zmisla za ljudsko šolanje in izobraževanje ter tudi ne zaslonbe v vladi, da bi iztisnil kake večje potrebne kredite. Vse pomanjkljivosti Radićevega proračuna za prosveto je na nedeljski seji finančnega odbora ožigosal Svetozar Pribičević tako temeljito, da je Radić kar besnel ter se izpozabil z nekaterimi prav nedostojnimi psovkanj. Seja, ki je trajala domala vso noč, je bila tako burna, da je neki poslanec celo zagrozil Radiću s pestmi... Vse to dokazuje, da postaja Radić kot minister nemogoč in da torej stojimo neposredno pred otvoritvijo vladne krize.

Pašić se je že vrnil iz Monte Carla

ter danes, v petek, zarana dospel v Beograd. Kakšne načrte je skoval na svojem oddihu, se bo kmalu videlo. Zelo možno pa je, da sam Pašić tokrat ne bo kos položaju. Ako se razbije sedanja zveza z radićevci, a nove ne bo mogoče sestaviti, nastane vprašanje: kakšen izhod iz zagate še preostane? Nove volitve! Nikakor ne trdimo, da pride do njih, smatramo pa za potrebno, da na to končno možnost dosledno opozarjamo vse zavedne pristaše SDS. Nas ne sme presenetiti nobena izprememba!

Radić zapletajočega se notranjega političnega položaja posvečamo zadnje čase manj pozornosti političnim dogodkom v inozemstvu.

V Ameriki se naša delegacija sedaj pogaja za ureditev naših državnih dolgov.

ker nam Amerikanci seveda nočejo priznati ali nam kaj odpustiti. Težka bremena nas bodo še davila, toda enkrat moramo pričeti odkrižavati se dolgov, dolgov na vsi strani...

Na Madžarskem se nadaljujejo razkritja o škandalu s ponarejanjem francoskih tisočakov.

preiskava teče naglo dalje, obenem pa se tudi vršijo podrobna izsledovanja, v koliko je vsa afera imela politično ozadje. Konferenca zunanjih ministrov Male antante, ki bi se imela vršiti 19. februarja na Bledu ter razpravljati o skupnem nastopu proti Madžarom, pa je zopet odgojena.

Italija ne more opustiti zatiranja našega rodu, kolikor ga ima v svojih brezvestnih kremljih. V torek je bil izdan že zopet

nov zakon proti slovenščini

in se bodo morali slovenski otroci na vse kriplje učiti italijanščine, če bodo hoteli dokončati vse razrede ljudske šole. Čisto jasno je, da novi fašistovski zakon zasleduje namero, da bo slovenska deca pri poučevanju v laščini postala nepismena ali pa da se bo hitro izprevrgla v Italijane. Peklenska hudo-bija je to, ki jo zasleduje fašistovska vlada pri slovenski deci, toda enkrat bo vse to maščevano.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Poročil se je tukajšnji sreski vojaški referent kapetan g. Milan Čulibrk z gđe. Jvanko Lenassijevo iz ugledne rodbine gornjelogaške. Vso srečo! — Rodbino notarja g. Tavzesa je zadela bridka izguba. Umrli ji je šele 14letni sinko Mitja, tretjegimnazijec, v ptujski državni bolnici. Bil je dva dni pred božičnimi počitnicami operiran na slepiču, podlegel pa je zastrupljenju krvi (sepsi) po štiritedenskem trdovratnem upiranju. Živahnega in zdravega dečka je vzljubil vsak, kdor ga je poznal. Njegov mrtvaški oder je bil naravnost zasut s cvetjem. Pogreba se je udeležila vsa šola in številno občinstvo. Pokojni Mitja je bil navdušen Sokolič in je tudi pri našem Sokolskem domu storil več kot

svojo dolžnost. Kako se je veselil počitnic, da bo lahko nastopil v njem? Ni mu bilo dano. Prikupljivemu dečku blag spomin, njegovim uglednim staršem pa iskreno sožalje! — «Vražja ženska», ki je v nedeljo podala Sokolsko društvo, ni tako napolnila dvorane, kakor bi bilo pričakovati, četudi so igralci v polni meri storili svojo dolžnost. Ali občinstvo ve, koliko truda stane taka prireditev? — Občni zbor Sokola se bo vršil v društveni dvorani v soboto, dne 30. t. m. ob 7. uri zvečer. Udeležba za članstvo častna dolžnost.

POLJANSKA DOLINA. In vendar smo jo dobili, namreč podporo za škodo, ki nam jo je napravila povodenj v lanskem letu. Končano je veselje in posmehovanje tistih, ki so zabavljali in hujskali, da je obljuba demokratov glede podpore samo na papirju in pesek v oči. — Kljub težkim časom, slabemu zaslužku, visokim davkom in raznim nesrečam, ki nas obiskujejo, vendar tukajšnja naša društva krepko delujejo. Bralno društvo v Poljanah, kakor čujemo, že pripravlja za mesec maj na Volči igro in veselico, da pridobi novih virov za nakup potrebnih novejših knjig, ki še manjkajo v knjižnici. Želimo le, da bi vstopilo v društvo čim več članov, posebno mladine, in izrabilo zimski čas, zlasti dolge večere, s čitanjem lepih in koristnih knjig. — Tudi Sokol se je pod vodstvom novega odbora krepko podal na delo. Na Svečnico bo uprizoril ob 4. popoldne igro «Veseli dan ali Matiček se ženi», kjer nam je opisano življenje na nekdanjih naših gradovih. Pridite vsi, ki bi se za predpust radi zopet nasmejali, v Sokolski dom, kjer bo po igri tudi prosta zabava.

KRANJ. Dramski odsek Narodne čitalnice je dosegel s svojo burko «Španska muha» v Narodnem domu popoln uspeh. Občinstvo je dajalo izraz svoji zadovoljnosti z bogatim ploskanjem. So pa igralci tudi zaslužili popolno priznanje. Ako bi ne vedel, da igrajo diletantje, bi bil mislil, da imaš pred seboj poklicne igralce. Predstavi je prisostvovalo vsakokrat, v soboto zvečer in v nedeljo popoldne, nad tristo oseb. V nedeljo je bila posebej obilno zastopana kranjska okolica. Za prihodnjo soboto in nedeljo je na vrsti priljubljena burka «Star greh». Začetek v soboto ob pol devetih zve-

čer, v nedeljo pa ob štirih popoldne. Pri predstavi sodeluje obkraj glasbeni orkester.

JEŽICA. Na Svečnico, 2. februarja, ob 4. uri popoldne bo priredil Sokol v svojem domu izredno lepo slavnostno telovadno akademijo z docela novimi in res izbranim sporedom. Nastopijo samo najboljši telovadci iz Ježice in St. Vida, ki bodo izvedli med drugim tudi «Jugoslavijo», «Favsta», «Karmen» in krasen rajalni balet. Tamburaši zadržujejo zopet vrsto novih komadov. Pričakujemo, da si ogledajo vsi naši naprednjaki in prijatelji Sokola to prireditev! Vstopnina običajna. — Odbor.

JEŽICA. Sokolsko društvo na Ježici priredi v soboto 30. t. m. svoje peto predavanje. Predaval bo g. Blaganja, katerega pošlje Zveza kulturnih društev. Po predavanju koncert. Začetek točno ob 8. uri zvečer v šoli.

RADOMLJE. V nedeljo 31. t. m. ob 8. uri bo uprizorilo naše sokolsko društvo komedijo «Volkašin», ki jo je spisal Fr. Milčinski. K udeležbi vabi odbor.

GOZD PRI KAMNIKU. Draga «Domovina», tudi mi ne spimo. Če drugega ne delamo, se pa tepemo, pa ne mislite, da vsi. To je samo nekaj fantov, ki ne znajo drugega, kakor podnevi spati, ponoči pa krotati. Vsako nedeljo in vsak praznik razgrajajo ti fantje po cele noči in mirni ljudje nimajo miru pred njimi. Prosimo starše, naj ne pustijo mladine, da bi bila tako sirova. Obenem pa opozarjamo gorožnike v Kamniku, naj ob nedeljah in praznikih pridejo malo pogledat, kaj se godi pri nas. — Pri nas smo dobili novega župnika v osebi g. Matije Selana, ki se še nekaj drži svojega stanu kot duhovnik, dasi že nekoliko bije na politično struno, seveda na klerikalno. — Sedaj pa vsem naročnikom «Domovine» srečo v letošnjem letu želi fantič iz Podgoré, ki vse sliši in vse vé.

BOČNA PRI GORNJEM GRADU. Tukaj je umrla 20. t. m. po dolgi bolezni ga. Antonija Dedičeva, vdova po g. nadučitelju Božidarju Dediču. Pokojnica je bila pri nas nad 35 let in je bila ves čas vzgled dobrotljivosti, zlasti kot kumica brizgalne in podporna članica našega gasilnega društva. Za njeno požrtvovalnost smo ji bili in ji ostanemo hvaležni. Pogreba se je udeležilo mnogo

Ivan Albrecht:

Zlato srce

Povest.

(Dalje.)

VII.

Zdaj vse minilo je,
pil nič več ne bom,
ker ni več moj dragi...
(Nar. pesem.)

Mojca je zaman premišljevala o vzroku Franceljnovi nenadni užaljenosti. Kakor senca je hodila po hiši in se skrivala vsem, še celo materi. Ah, njene sanje, kam so šle?!... Poznala je pokrajino Francelj-novega doma iz romanj na Brezje; kajti to je bila stara in ukoreninjena navada, da so Rožani vsako leto na Veliki šmaren romali na Brezje. Po cele vozove se jih je pripeljalo na Brezje, fantov in deklet, vsem v od-dih in v resnično tolažbo. Vozili so se na lojtrnih vozeh po vso dolgo noč, kramljali in prepevali, da je bilo veselje. Z neba so mežikale zvezde, mesec se je čudil nočnim romarjem, sveži planinski zrak pa jih je kre-pil in vedril. Stari možje in žene so pripove-đovali davne zgodbe o lepih boljših časih, o raznih dobrih in zlih duhovih, ki so nekaj hodili k ljudem v vas, pa spet o vojnah s Turki, s Francozi in z Lahi. Čim so potihnili stari, se je oglasila mladina.

«Dvanaajsta ura bŕje že,
Marija kliče romarje»

se je oglasila pobožna skupina o polnoči, druga bolj razposajena pa:

«M' je pa krajčič posvava
po Dravci douse,
po Dravci douse,
po Dravci douse...»

In veselo je odmevala pesem in tako toplo in prijetno je bilo človeku pri srcu, da bi si želel na vekomaj takega romanja.

Ko je bila Mojca zadnjič na Brezjah, je bil Francelj še na Koroškem. Povedal ji je natanko, v kateri smeri je njegov rojstni dom. Zato je z Brezij ves čas gledala v tisto smer in pričarala v svoji domišljiji razkošno življenje s svojim dragim. In je šla v cerkev in je molila, da bi je ne varale njene sladke sanje. Obljubila je Mariji zlato srce v dar, če ji usliši prošnjo...

Ah, kje so zdaj tiste lepe sanje?! Kakor požete njive, ki jih pozno v dan še pokriva slana, tako prazno je njeno srce. Pa kaj, le kaj je moglo tako strašno zmotiti Franceljna?!...

Polagoma je Mojca izvedela, da je bil Francelj na Koroškem in da sta se z Janezom sporekla. Pa kako je izvedela?! Ko je šla pod večer čez dvorišče po drva, je nenkrat obstal pred njo Foltan. Kakor da je vzrastel iz zemlje, je stopil iz mraka prednjo. «Dober večer, grlica!»

Mojca se je prestrašila in niti krikniti ni mogla od same groze, Foltan pa se je za-režal:

«Oh, joj, oh, joj, ali ti nisem pravil, kaj te čaka!»

«Poberite se, od koder ste prišli,» je siknila Mojca, ko je spoznala zoprnega pote-puha, Foltan pa se ni mnogo zmenil za njen ukaz.

«Da bi vedela, kakšne novice ti nosim, me ne bi odganjala,» se je namuznil in potrkjal s svojo krivenčasto palico po pesku. Mojca mu ni privoščila besede, ampak je šla mirno proti drvarnici, Foltan pa se je nalik senci plazil za njo.

«Pa ne, da bi bila name huda, če se je Janez sprl s Franceljnom?» je poskušal sladko in kolikor mogoče previdno, toda Mojca je zarentačila:

«Izgini, gobezdalo hudobno!»

«No, je že prav,» se je postavil potepuh. «Tistega pa le ne zbriseš, da si na prodaj!» Nato se je sunkoma prihulil in odskočil, a bil je že tudi skrajni čas; kajti Mojca je bila pograbila trkljasto poleno in ga s tako močjo treščila proti potepuhu, da bi mu ne bilo nič več treba tlačiti zemlje, ako bi ga bilo zadelo.

«Satan!» je siknila, «kje si upaš ziniti kaj takega!»

Foltan, ki se je bil srečno izmaknil, je pripomnil nedolžno:

«Saj ne jaz, ampak —»

«Kdo?» je jeknila Mojca.

«Francelj,» je režavo šepnil potepuh in izginit.

Ako bi ji bil rekel to pred nekaj tedni, bi bila skočila za njim in bi mu bila jezik iz-praskala iz ust, ta večer pa je samo kakor mrtva omahnila na drva in pritajeno zahtela. Zato ji je torej Francelj vrnil njeno pismo, ne da bi ga bil bral... Ali kaj, le kaj je za-grešila, da se je navalilo tako breme nanjo? Kakor je premišljevala, ni mogla najti izhoda iz te nenadne zmede. Sklenila je, da po-vpraša starejšega brata, ko pa se je pri ve-čerji ujelo njeno oko z njegovim pogledom, io je oblila rdečica. In kakor se je trudila.

ljudstva in v velikem številu tudi gasilci z zastavo. Ob odprtem grobu se je v imenu gasilnega društva z lepimi besedami poslovil od nje naš podnačelnik g. J. Čepiak. Pokojnico pa ohranimo v hvaležnem spominu. N. v. m. p.!

SKOCIJAN PRI TURJAKU. Naše društveno življenje gre redno svojo pot naprej. Glavne sile posvečamo gasilskemu domu, ki je sedaj dočeljan. Vendar nam še mnogo manjka. Treba bo še dosti vzajemne požrtvovalnosti, preden bo cilj dosežen. 6. januarja smo imeli v novem Gasilskem domu prvo prireditev, in sicer igri «Strahovi» in «Gasilca hoče samo». Občinstva je bilo polna dvorana. Naša prireditev ni bila po volji nekaterim, ki so napravili ob enakem času svojo prireditev. Tovariši, ne glejmo ne na levo ne na desno, ampak delajmo! Lotiti se moramo dela v prepričanju, da nam je nujno potrebno in da s tem izvršujemo le del svojih dolžnosti. Treba je nabaviti gasilno orodje, torej le še več prireditev, da se zbere prepotrebni denar. Zastavili smo plug v svesti si, da bomo orali naprej v korist vsem našim prijateljem in sovržnikom. Na pomoč!

A. K.

URŠNA SELA. Pri nas bi radi sezidali farovž. Že tretji shod se je vršil v ta namen in so na njem v resnici nabrali 4500 Din, seveda samo na papirju. Proračun je napravil pristaš Pucljeve stranke, ki je očitno mislil, da se bodo ljudje kar tri za nepotrebne stroške. Toda ljudje z Dobindola in z Ljubna kakor tudi nekaj iz Uršnih sel so se temu odločno uprli in po vsej pravici! Vprašamo samo, kje je denar, ki je bil nabran za šolo. Ali ni šel zaradi klerikalne agitacije za vojno posojilo! Zanima nas tudi, kako je z blagajno in računi cerkvenih ključarjev, ki jih že več let nismo videli. Zakaj pa v bližnjih Lazah volijo vsako leto druge možje in so vsako leto računi javno razglašeni na občnem zboru? To zahtevamo tudi za Uršna sela.

POLJČANE. Občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS se je vršil v soboto 23. t. m. zvečer v prostorih g. Smonika ob lepi udeležbi članov iz Poljčan in Studenic. Po poročilih, ki so jih podali funkcionarji, in po poročilu g. Ivana Robnika v imenu oblastnega odbora stranke je bil izvoljen nov odbor, kateremu na čelu stoji zopet odlični

narodni delavec, postajenačelnik g. Rožman. Tudi ostali odbor nam je porok, da bo organizacija vrlo napredovala.

LASKO. Zborovanje narodnega poslanca g. drja. Pivka se je vršilo 21. t. m. zvečer v «Pivnici». Predsednik krajevne organizacije g. dr. Roš je imel zopet priliko naglasiti, kako je krajevna organizacija SDS v Laškem disciplinirana. Uspeh govora g. drja. Pivka je bil zelo lep, kar so dokazale ovacije in zaupnica. Udeležencev je bilo nad 120.

SV. LOVRENC NA POHORJU. Nova krajevna organizacija SDS se je ustanovila pri nas na sestanku v ponedeljek 25. t. m. v prostorih g. Kodra. Sestanka se je udeležilo 26 somišljenikov; organizacija šteje 30 članov in bo tekom letošnjega leta še narasla. Navzoči poslanec g. dr. Pivko je pojasnil politični položaj in so zborovalci njegova izvajanja živahno odobraval. Za predsednika organizacije je bil izvoljen znani ugledni posestnik g. Alfonz Pernat.

SV. LENART PRI VELIKI NEDELJI. Našemu učiteljskemu zboru se pozna, da je dobil svežo moč. Po dolgem spanju nas je preteklo nedeljo razvedril, da celo presenetil s prav peštrim sporedom, kjer so nastopili otroci osnovne šole. Občinstvo, ki je proti svoji navadi prav obilno posetilo prireditev, se ni moglo dovolj načuditi dovršenemu nastopu naših malčkov. Prav vrlo je ugajala igra «Lažniva Minka» ter v svojih nastopih mala Hebarjeva kot ženka in Prejac v vlogi možka. Tudi ostali so svojo nalogo rešili izborni, za kar so želi zasluženo pohvalo. Učiteljsstvu smo prav hvaležni za trud ter nas bo le veselilo, če nam bodo zopet nudili kaj sličnega.

—h.

SV. LENART PRI VELIKI NEDELJI. Po navodilu oblastnega tajništva je krajevna organizacija sklicala za nedeljo 24. t. m. svoj letni občni zbor, katerega je posetilo častno število odličnih somišljenikov. Nanovo se je dalo vpisati 34 članov, kar je za naše razmere prav zadovoljivo. O političnem položaju sta poročala gg. Megla in Lah, kar so zborovalci z odobravanjem vzeli na znanje. Pri tej priliki se je izvolil novi odbor, ki si je nadel nalogo: organizacijo razširiti na vse okoliške ob-

čine. Razpravljalo se je tudi o zadevi postajališča; ta zadeva se vleče že več let ter je pričakovati, da se bo v doglednem času uresničila.

SV. DUH NA OSTREM VRHU. Občni zbor naše krajevne organizacije SDS se je vršil dne 24. t. m. ob 11. uri pri g. Santlan ob navzočnosti narodnega poslanca g. drja. Pivka. Po poročilih drja. Pivka je pristopilo 22 novih članov, tako da šteje naša organizacija 60 članov in 29 naročnikov «Domovine». Za predsednika je bil ponovno izvoljen župan g. Ivan Krampf.

MARENBERG. Poročil se je v tukajšnji farni cerkvi naš prijatelj g. Rok Čakš, davčni sluga, z gđ. Romano Gigerlovo. Mlademu paru iskrene čestitke! — V nedeljo 24. t. m. sta predava šolski nadzornik g. Močnik in okrajni ekonom g. Vernig o sadjarstvu, živinoreji in hmeljarstvu. Predavanj, ki sta se vršili po večernicah v Brudermanovi dvorani, se je udeležilo čez 100 gospodarjev in gospodinj. Na vzpodbudo šolskega nadzornika g. Močnika se je sestavil pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva. Nekateri posestniki so zahtevali, naj bi se tiskala «Kmetovalce» in «Sadjar» tudi v nemškem jeziku, češ, da nemški bolj razumejo. Ker je v marenberški okolici mnogo novih hmeljarjev, se bo vršil dne 19. marca 1926. enodnevni poučni tečaj o hmeljarstvu, katerega bo vodil g. Petriček iz Zalca.

RUŠE. Občni zbor krajevne organizacije SDS je bil v nedeljo 24. t. m. v prostorih g. Oswalda ob veliki udeležbi članov. Oblastni odbor je zastopal g. Ivan Robnik, ki je tudi podal poročilo o političnem položaju. Za predsednika organizacije je bil ponovno izvoljen g. Davorin Lesjak, v odbor pa zastopniki vseh stanov.

STUDENCI PRI MARIBORU. Občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS se je vršil 20. t. m. v gostilni «Nad Dravo». Zborovanja se je udeležil tudi narodni poslanec dr. Pivko in za sresko organizacijo Maribor, desni breg, predsednik g. Kejžar. Člani naše organizacije so disciplinirani in so bili skoro polnoštevilno zbrani. Po poročilih odbora se je izbral nov odbor, ki ga vodijo gg. J. Pšeničnik

vendar ni mogla premagati svoje sramežljivosti. Le štirim stenam svoje male sobice je zaupala svojo bolečino. Tam se je kakor brezumna vrgla na posteljo, toda jokati ni mogla. Vse jo je bolelo in skelelo in kri je divjala v njej, kakor da ji je kdo nasul jeklenih igel po telesu. Vso noč ni zatisnila očesa, le z odprtimi očmi je sanjala blazne sanje varane mladosti. Naenkrat se ji je zazdelo, da vidi pri oknu Franceljnov obraz. Planila je, odprla in zagrabila — slamnatega moža, ki ga ji je nastavil —

«Foltan,» ji je naenkrat bušilo v glavo. Zaihtela je in zaloputnila okno, a v tistem trenutku je po dvorišču nekdo zbežal. Prisluhnila je in spoznala, da je še drugi, ki morda podi prvega.

«Čakaj, vrag, jaz ti posvetim!» Spoznala je glas svojega brata Janeza, ki se je čez nekaj časa vrnil, odstranil moža od okna in vprašal:

«Mojca, ali spiš?»
Dekle se ni moglo premagati in je mesto odgovora samo zaihtelo. Odprlo je okno in z roko iskalo Janeza.

«Oh, Janez, moj brat, kako sem nesrečna!»

«Le molči,» jo je zamolklo tolažil brat. «Ne vem, katero motovilo si je upalo to nesramnost. Danes mi je zlodej ušel, ali če ga dobim, bo štel kosti, pa salabolsko polomljen!»

Mojca ni mogla izpregovoriti nič drugega, kakor:

«Le kaj sem storila ljudem, da mi ne dajo miru!»

«Beži, beži,» jo je tolažil Janez, «kaj boš jokala, saj si Gozdnikova!»

Ta bratov ponos je rahlo dvignil tudi nje-no zavest. In naenkrat, kakor da je izprožila pero, je vprašala:

«Zakaj sta se pa s Franceljnom sprla?»

«Kdo?»

«Ti in Francelj —»

«Jaz —?»

«No, ali ne?»

«Kdo ti je pa to natvezel?»

Mojca ni odvrnila ničesar. Mreža, ki jo je obdajala doslej, se ji je s tem odgovorom še bolj zgostila in stesnila. Janez pa je menil:

«Kar lepo spat pojdi, pa ne poslušaj čenč. Lahko noč!»

«Lahko noč!» je dihnila sestra, zaprla in zagnila okno, potem pa se je spet prepustila svoji žalosti. In bolj potrto nego jo je zapustil večer, jo je našlo jutro naslednjega dne.

VII.

Ko prišel sem na sred' vasi, zavriskal sem na vse strani, zavriskal sem na vse strani: ju-ju, ju-ju, ju-ju-hu-hu.

Maks Lendauer se je z vso naglico odpravil domov. Odpravljal se je z nestrpnostjo človeka, ki se je nenadoma rešil smrti. Samo enkrat je bil medtem še Foltan pri njem. ko mu je namreč prišel poročat, kaj vse je ukrenil v njegov prid. Izpustil tudi ni zgodbe o slamnatem možu, kar je bilo Maksu nekam posebno všeč.

«Torej misliš, da mi nikakor ne more izpodleteti?» je vprašal Maks.

«Niti pes je ne bo povohal, tako jo bom razkričal,» je resno zatrdil Maks.

Pri tem je ostalo.

Ko je Lendauer prišel domov, se ga je vsa hiša razveselila. Oče se mu je pripeljal na tri ure oddaljeno postajo naproti in je kar poskakoval od veselja.

«Torej praviš, da se je izpolnila naša srčna želja?»

«Zdaj gre v klas, upam,» je odvrnil Maks.

«Pa samo po zaslugi tistega popotnega potepuha, praviš?» se je veselo čudil oče.

«Skoraj bi dejal,» je odvrnil Maks. «Morata namreč pomisliti, da v spodnjem kraju ni lahko priti med ljudi. Saj so prijazni, ljubezni, zabavni in še, kar hočete, toda sredi veselja in zabave vam začno nenadoma govoriti med seboj jezik, ki ga čisto nič ne razumete. Seveda ne veste, ali govore o vas ali o čemerkoli, toda vedno je nekaj neprijetnega v taki družini. Človeku se kar nekako tla izpodmikajo in sam ne ve, kako naj se obnaša. Kadar se družba zasmeje, se ne hote zasmejete ž njo vred, pri tem pa se ne morete iznebiti občutka, da mislijo vsi o vas:»

«Oj, norček, ako bi vedel, kako smo te obrali, se ne bi smejal.»

Tako je tam doli med vindišarji. Poleg tega sem pa imel tekmeča, huj, pa kakšnega. Kakor v gori hrast, vam pravim! To je bil fant, da malo takih. In kako je znal govoriti. Slovensko, nemško — to mu je bilo čisto vseeno. In plesal je, pel, pa delal, delal. Mojster je hodil kakor senca okrog, ko je odšel tisti Francelj, tako mu je bilo hudo.

No, ta si je bil izbral Mojco. In dekle ga je imelo rado, da me še danes srce boli, ko pomislim na to. Kar z očmi ga je požiralo.

* Izraz za slovenski del Koroške. Nemško: Unterland.

kot predsednik, Srečko Vokač kot podpredsednik, Anton Domiter kot blagajnik, Rihard Pegan in Alojz Furek kot tajnika. Razen tega je v odboru še cela vrsta naših naprednih delavcev. Poročilo narodnega poslanca dr. Pivka so sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem na znanje in člani organizacije izjavljajo, da bodo dosegli tekom leta 1926. brezdvomno do sto novih članov. Na zboru se je priglasilo 14 novih naročnikov «Domovine». Tako se ustvarja v nekdanj nam sovražnem kraju nov krepak duh. Narodni in napredni obroč krog Maribora se širi in krepi.

MALA NEDELJA. V nedeljo 7. februarja ob 4. uri popoldne se bo uprizorila v društvenem domu narodna igra «Deseti brat». Po igri bo prosta zabava s plesom in godbo. Per bo to zadnja prireditev v letošnjem predpustu, se vabi staro in mlado k prav obilni udeležbi.

SV. ANA V SLOVENSKIH GORICAH. Občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS se je vršil v nedeljo 24. t. m. ob krasni udeležbi članov. Od dozdajnih 46 članov se jih je udeležilo 34 in na novo jih je pristopilo 8, tako da šteje danes ta obmejna organizacija 54 članov. V imenu oblastne organizacije je poročal o političnih in gospodarskih vprašanjih član oblastnega odbora g. Ivan Kežzar. Za predsednika organizacije je bil zopet izvoljen posestnik g. Josip Seifrid in v odbor sami odlični domačini iz kmečkega in drugih stanov. Storjen je bil sklep, da se čimprej ustanovi Ljudska knjižnica in da se oživi podružnica CMD. Za «Domovino» so se priglasili 4 novi naročniki.

ŠT. ILJ V SLOVENSKIH GORICAH. Občni zbor krajevne organizacije SDS se je vršil 24. t. m. opoldne v prostorih g. Sfiligoja ob lepi udeležbi članstva. V imenu oblastnega odbora je g. Ivan Robnik poročal o položaju. Za predsednika je bil ponovno izvoljen poštar in posestnik g. Gabriel Sfiligoj, v odbor odlični možje in mladeniči iz občin Št. Ilj, Cirknica, Ceršak in Selnica. Tudi ta obmejna organizacija lepo napreduje.

SV. LOVRENC V SLOVENSKIH GORICAH. Pred nekaj dnevi so naši farni zvonovi žalostno zapeli zadnjo pesem g. Janezu Lajhu, ki so ga štirje črno oblečeni možje nesli k večnemu počitku

tja gor na oni majhen hriček, kjer počivajo že tisoči naših bratov. Pokojnik je bil priden mož in vzoren gospodar nenavadno mirnega značaja ter morda v vsej fari edini, ki ni poznal sovraštva ne prepira, zaradi česar je bil obče spoštovan in priljubljen v vsej okolici. Pred dvema letoma mu je umrl edini sinček. Kljub temu je bil vedno dobre volje. Nikdar ga nismo videli žalostnega. Vedno je bil zdrav in krepak, a nenadoma je stopil v njegovo hišo angel smrti, ki mu je pretrgal življenja nit. Bodi mu lahka domača gruda! Ni mi bilo dano, da bi videl še enkrat tvoj nasmeh, četudi na mrtvaškem licu. Zato pa:

Mirno spi, prijatelj dragi,
sanjaj večni san!
Nad zvezdami duša tvoja
uživaj večni dan!

LESKOVEC PRI PTUJU. Tukajšnja Čitalnica je v nedeljo 24. t. m. priredila ljudsko veselico z uprizoritvijo burke «Rdeči nosovi». Prireditev je uspela v polni meri. Udeležba je bila povoljna, za kar se imamo zahvaliti našim pridnim sosedom iz Sv. Barbare. Igralci so se prav dobro odrezali. Posebno nam je ugajal navihani Jurček. Tako smo se zopet malo pozabavali kljub veliki protigigantiji raz prižnice in kljub temu, da ni bilo popoldanskega cerkvenega opravila. V nedeljo se bo igra ponovila in prihodnjo nedeljo se namerava igrati «Županova Micka». Tudi mi hočemo izrabiti ta kratek predpustni čas. Saj beremo, da tudi vi tam po Ljubljani vedno plešete.

SV. MARTIN PRI VURBERGU. Predpustna veselica tukajšnjega prostovoljnega gasilnega društva, ki se je vršila v nedeljo, je prav dobro uspela, za kar se društvo najtopleje zahvaljuje pevskemu društvu iz Zatičke vasi, nadalje gasilnim društvom v Sv. Janžu in Hotinji vasi ter vsem cenjenim gostom iz Vurberga, Sv. Barbare in Zgornjega Dupleka, ki so nas tako polnoštevilno posetili in pripomogli k tako dobremu uspehu. Društvo se priporoča za nadaljnjo naklojenost vsem cenjenim obiskovalcem. — Načelstvo.

SV. TOMAZ PRI ORMOŽU. Tukaj pri nas imamo zmeraj dosti novic. Nikoli nam jih ne manjka.

Naš g. župnik bi drugače že kar bil po volji, samo na prižnici včasih malo preveč grmi nad dekletji, ampak g. župnik premalo vidi tista dekleta, ki trčijo v njegov klerikalni rog. Tako je neka ne baš mlada devica postala mati, ki pa še ne ve za očeta. Naši klerikalci naj se torej ne zgražajo nad drugimi, tako tudi ne nad fantom in dekletom, ki ne marata poljubovati g. župniku roke. To pač menda tudi ni greh, da je to dekle naročeno na «Domovino».

PRVENCII PRI MOŠKANJCIH. Poročati vam moram žalostno vest, da nas je 16. t. m. nepričakovano zapustila mladenka Ivana Bezjakova v 22. letu svoje starosti. Z njo so izgubile tovarišice svojo prijateljico in starši svojega ljubljenega otroka. Pred odhodom z doma sta se ob odprti krsti v imenu staršev, brata, sestre, prijateljev, prijateljic, sorodnikov in znancev poslovila od pokojnice gg. Mikša in Zagoršek. Nobeno oko ni ostalo suho. Kako je bila priljubljena, je pokazal njen pogreb. Pokojnici blag spomin, preostalim pa iskreno sožalje!

KRIŽEVCI V PREKMURJU. Redni letni občni zbor krajevne organizacije SDS v Križevcih se je vršil 20. t. m. v prostorih gostilne g. Mihe Gorčana. Zbora se je udeležilo do 150 somišljenikov iz občine Križevci, ki so z veliko pozornostjo poslušali kratko očitno program SDS in besede, s katerimi je otvoril občni zbor bivši tajnik organizacije g. Janez Gergar, gostilničar in t. č. blagajnik. V odbor krajevne organizacije so bili izvoljeni za leto 1926. naslednji somišljeniki: za predsednika Breškoč Adam, za podpredsednika Kučan Jožef, za tajnika Hari Janez, za blagajnika Gergar Janez, za stalnega čuvarja skrinjice Kutos Ludovik, za njegovega namestnika Hari Janez, za odbornike: Hari Franc, Kerčmar Janez, Kučan Aleksander, Kutos Ludovik, Hari Aleksander, Gergar Ludovik. Za delegata za oblastni občni zbor je bil izvoljen Dšuban Josip, šolski upravitelj, za delegata za sreski občni zbor pa Gergar Janez, gostilničar. Sprejela je organizacija 54 novih članov, tri pa je izbrisala. Skupno število članov naše organizacije znaša sedaj 172. Upam pa, da se bo v kratkem naše število še pomnožilo. H. J.

Zdaj si lahko mislite, kako težka je bila moja naloga!

«Saprament,» se je začudil stari Lendauer, «potem si jo pa res dobro izpeljal.»

Možiček je bil tako zgrbljen, da po velikosti ni prekašal desetletnega otroka. Glavo je imel nekam stisnjeno, a na čelo, ki je bilo silno zgubano in kakor vrto, mu je padal šop sivorumenih las. Oči so bile drobne, vodene in brezizrazne, tako čudne in tako majhne, da so skoro popolnoma izginjale v valovju nebrojnih gub, ki so se kopičile okrog njih. Tak je Lendauer kar poskakoval po vozu in poveličaval svojega sina.

«Ah, saj sem vedno pravil: če Maks ne reši našega rodu, nam niti sam Bog ne more več pomagati. Maks, Maks, ti moj zlati Maks!»

Sinu je bila hvala všeč in ga je tako premetila, da si je celo sam jel domišljati, kako je izvojeval veliko in težko zmago. Končno se je pa le spomnil tudi na Foltana.

«Tega ne smeva pozabiti, oče,» je pripomnil staremu.

«Saj sem že mislil na to,» se je zmagovito zasmejal Lendauer, «še bolje sem mislil, nego ti. Veš, kako?»

«Kako?»

«No, Trudo mu damo za ženo!»

Ko je Maks spoznal, da misli stari resno, ga je streslo.

«Trudo mislite oženiti?»

«Zakaj pa ne?» se je čudil stari.

«Trudo — Trudo vendar —» se je obotavljaval Maks.

«A, na božjast misliš,» je menil stari malomarno.

«No, da —» je težko pritrtil Maks

«To nič ne škodi,» je zavrnil stari Lendauer. «Otrok ne more biti—»

«Kako veste?»

«I, vem, kar vem. Pa če že ravno hočeš, ti tudi povem. Zaradi dote se je že ta in oni smukal okrog nje. jaz sem si pa mislil: «Naj ima tudi dekle kaj od sveta!» No, pa ni bilo nikoli nič—»

Maks se je zdrznil. Mir, s kakršnim je oče govoril o nesreči in sramoti lastne hčere ga je spravil popolnoma iz ravnotežja... Kako vse drugače je tam dolj v spodnjem kraju. Ko je samo zaplesal z Mojco, ga je pogledal Francelj tako, kakor da mu hoče polomiti vse kosti. Tu se pa smukajo okrog: danes ta, jutri oni — in očetu je vse prav.

«Kaj pa, če je Foltan ne bo maral?»

«Kaj?» se je zavzel stari. «Ne maral?! Ali veš, da je Truda Lendauerjeva hči? Ali veš, kaj se to pravi?»

«No, no, tisto že, toda —»

«Nič: toda! Ti si še mlad in ne veš, kaj se pravi priti s ceste v lasten dom! Kdo pa je ta Foltan? To je ubogi — nihče, ki ga je nekdo raztresel, bogve kdo in bogve kje. Potem pa naenkrat: Lendauerjev zet! Še tisti tvoj tekmeč, tisti Francelj, ali kako mu praviš, bi si lahko obližnil vseh deset prstov za našo Trudo! Kaj pa misliš: bajto ji dam do smrti, pa malo sveta k bajti, takole za par goved, hej, ljubi moj, to niso mačje solze!»

Bolj se je oče ogreval, bolj je Maksa stresal mraz. Zdelo se mu je, da se svet postavlja narobe in da bo tudi njega kmalu potegnil s seboj.

Ko sta zavila z vozom pred hišo, je bilo prvo bitje, ki ga je Maks zagledal, njegova sestra Truda. Bila je lepa, popolnoma dozo-

rela mladenka, nenavadno svežih oblik. Kite močnih plavih las so ji v vencu obkrožale glavo, toda oči in par nekam zoprno ostro zarezanih potez krog ustjen je povedalo vse: Truda ni bila čiste pameti. Ko je zagledala očeta in Maksa, je hipoma odpustila kite, da so se ji kakor kače vsule po hrbtu, pa se je zavrtela in jela poskakovati, kakor da hoče plesati. Potem jima je stekla nasproti, obstala pred vozom in sunkoma zavihtela krila čez glavo, češ:

«Maks, ali nisem lepa!»

Maks, ki je bil v Celovcu že deloma pozabil njene navade, se je s krikom zavzel:

«Truda, kaj pa počneš?!»

Tedaj se je dekle zavrtelo, krila so zafrotala in obraz je bil spet prost. Ali joj, ta obraz. Rdeče in višnjevo so se pobarvala lica, na čelu in na sencih so se pojavile vrvičasto napete žile, oči pa so blodile, kakor da jih hoče nevidna sila pahnuti iz očesnih jamic. Grozen, bolj živalski nego človeški krik, pa jo je zvilo kakor vreteno in jo tresčilo po tleh. Iz ust so ji vrele pene in črna kri. In hropla in rohnela in grgrala je, da je bila groza. Vse telo je vztrepetavalo v sunkovitih krčih, kakor da se bliža vsak hip konec temu čudnemu življenju. Oba Lendauerja sta planila z voza, dvignila nesrečno Trudo in jo odnesla v hišo, kjer sta imela dokaj posla, predno je božjastni napad minul. Prišla sta tudi oba brata, mutasti Henrik in bebasti Joža. Bebec se je režal, mutec pa je sedel na mizo in ponavljal svoj:

«Uáahá, uáahá —»

To je bil njegov izraz za bojazen.

S takimi dobrotami in radostmi je Maksa Lendauerja sprejel njegov rodni krov.

(Dalje prihodnjic.)

FOKOVCJI (PREKMURJE). Občni zbor krajevne organizacije SOS se je vršil 10. t. m. ob veliki udeležbi. Predsednik je poročal o oblastnem obnem zboru, g. Lipaj o politični šoli v Mariboru. Organizacija šteje po tajniškem poročilu 50 članov, katero število pa se bo v tekočem letu še zvišalo. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Aladar Veršeš. Organizacija pošlje kljub oddaljenosti od železniške delegate na zbor dne 31. t. m. v Mariboru.

BEGUNJE (GORENJSKO). Tukajšnje Prosvetno društvo je priredilo v nedeljo 24. t. m. pred polno dvorano narodno igro «Legijonarji». Igra sama kakor tudi lepa scenerija in kostumi so ljudstvu splošno ugajali. Čisti precejšen dobiček dobi tukajšnje Prostovoljno gasilno društvo. Knjižnica Prosvetnega društva se je pomnožila za 50 novih knjig, da bo mogla zadovoljiti tudi najvnetejše čitalce, ki se vedno bolj množe. Res razveseljiv pojav je, da ima tukajšnje prebivalstvo toliko zanimanja za lepe knjige. Društvo si je nadelo nalogo, kolikor mogoče ustreči željam in potrebam ljudstva. Na podtikavanja v nazadnjaškem časopisju pa društvo ne odgovarja in gre nemoteno po svoji začrtani poti. Da se ustreže splošni želji občinstva, se bo igra «Legijonarji» ponovila prihodnjo nedeljo popoldne ob pol 4.

MARIJA GRADEC-RIMSKE TOPLICE. V nedeljo 31. t. m. se bo vršil občni zbor k. o. SDS za občino Marija Gradec ob 9. uri dopoldne v posebni dvorani hotela «Nova pošta» v Rimskih toplicah. Občnega zbora se bo udeležil delegat iz Ljubljane, ki bo poročal o gospodarskem in političnem položaju; zato se vabijo vsi člani in somišljeniki, da se občnega zbora sigurno udeleže.

MALA NEDELJA PRI LJUTOMERU. V torek 26. t. m. je ugledni rodbini posestnika g. Vincenca Mihaliča v Bučkovcih umrla 17letna hčerka Pepica Mihaličeva na sušici. To je tekom enega leta že drugi težki udarec v tej rodbini, ker še ni minulo leto dni, odkar je na isti bolezni umrla ena hčerka. Težko prizadeti napredni rodbini naše iskreno sožalje.

PTUJSKA GORA. 24. t. m. se je vršil v gostilni g. Klemenčiča občni zbor krajevne organi-

zacije SDS. Udeležili so se ga domalega vsi sedanjí člani in ob tej priliki je pristopilo tudi nekoliko novih. Vsestransko se je povdarjalo nezadovoljstvo s sedanjo «kmečko» vlado. Posebno pisano gledajo gg. Puelja in Radiča njihovi lastni volilci. Zbora valci so živahno razpravljali o raznih lokalnih potrebah in smotreno reševali najbolj pereča politična vprašanja. Sklenili so, da se hočejo v častnem številu udeležiti shoda g. Svetozarja Pribičevića 31. t. m. v Mariboru. Z zadoščenjem so soglasno ugotovili, da se naši poslanci ne plašijo javnih shodov in da svoje volilce marljivo obveščajo o parlamentarnem delovanju SDS, medtem ko se klerikalna gospoda bore malo briga za kmete, med katere se potrudile v času, ko jim že voda v grlo teče. — Za leto 1928. se je izvolil naslednji odbor: predsednik Ivan Peče; odborniki: M. Šegula, Jož. Lovrec, Fr. Kašpar, K. Vedlin, Fr. Ritonja, S. Kerbler, K. Grušovnik in Janko Peče.

ST. JANŽ PRI ZIBIKI. Občni zbor krajevne organizacije SDS se je vršil v nedeljo 24. t. m. popoldne v prostorih g. Tojnika. Na občnem zboru je zastopal oblastni in srezki odbor g. Malgaj. Izvoljen je bil po večini stari odbor pod predsedstvom g. Ivana Tojnika.

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. Občni zbor krajevne organizacije SDS se je vršil dne 24. t. m. dopoldne. Srezko in oblastno organizacijo je zastopal srezki tajnik g. Anton Malgaj. Sklenjena je bila resolucija, v kateri se zahteva takojšnje sprejetje zakona o izenačenju davkov. Gospod finančni delegat se poziva, naj predpisuje za Slovenijo samo toliko davkov, kolikor je vstavljenih v državni proračun. Davkoplačevalci kmalu ne bodo zmogli preogromnih bremen in nešteto eksistenc bo uničenih. Poslancema dr. Zerjavu in dr. Pivku se je soglasno izrekla zaupnica. Istotako tudi glavnemu in oblastnemu vodstvu stranke. Za predsednika je bil ponovno izvoljen posestnik g. Janko Koprive, za tajnika pa g. Martin Strašek.

KRIŽEVCI NA MURSKEM POLJU. Naša krajevna organizacija SDS je imela 24. t. m. dobro obiskan občni zbor. Organizacija je štela v preteklem letu 52 članov, od katerih se je koncem

leta pet članov odselilo. Vendar bo pa organizacija to izgubo v tekočem letu nadomestila in število članov še pomnožila. Za predsednika organizacije je bil ponovno izvoljen g. Jakob Senčar, posestnik v Lukaveh, za podpredsednika posestnik A. Stubec, za tajnika g. A. Vrabl. Vsi in tudi ostali so porok, da se bo delo organizacije ne samo vzdržalo na dotedajni višini, ampak se še dvignilo.

CVETKOVCI. Občni zbor tukajšnje organizacije SDS se je vršil v nedeljo 24. t. m. pri g. Jos. Lahu v Oslušovcih. Prijavilo se je 28 članov. Za predsednika je izvoljen g. Josip Lah. Razprava se je gibala zlasti okrog korakov, katere je treba storiti za pospeševanje zgradnje postajališča. Izneslo so se pa tudi pritožbe glede dostavljanja «Domovine» s strani poštnega organa. Tozadevne pritožbe so se s konkretnimi podatki poslale na merodajno mesto. Organizacija se bo imenovala odslej kraj. org. SOS za Sv. Lenart in okolico s sedežem v Oslušovcih.

KONJICE. Občni zbor naše organizacije se je vršil v nedeljo 24. t. m. Organizacija je štela v lanskem letu 62 članov, na občnem zboru so pristopili na novo 4 člani. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. dr. A. Prus. Občni zbor je usvojil vse resolucije in sklepe oblastnega odbora na seji 10. t. m. v Celju. Sklenilo se je tudi storiti vse za pospeševanje rešitve vprašanja meščanske šole v Konjicah, dalje za upostavitve 3. (večernega) osebne vlaka v obeh smereh na progi Poljčane-Zreče. Organizacija je izrekla bivšemu inspektorju za osnovne šole g. Schellu iskreno zahvalo in priznanje za njegovo požrtvovalno in uspešno delo na tem položaju in protest proti neutemejeni njegovi odstavitvi.

Ne verjame prav.

Stara devica: «Verjemite mi, tudi pred menoj so klečali gospodje in mi dvorili.»

Mlada gospodična: «Vi pa imate zelo dober spomin...»

V blaznici.

Posetnik: «Kakor vidim, je nekaj bolnikov pri delu. Ti so menda manj neumni.»

Sluga: «Baš nasprotno: ti so najneumnejši...»

Iz šentvidskega okoliša

(Stare šaljive dogodbe. Piše Anton Stražar.)

(Dalje.)

Stari šentvidski mojstri.

Čeprav ni šentvidska srenja velika, vendar je imela in ima še dandanes umetnike in v vseh strokah sposobne ljudi. Zaenkrat se hočem v tem oddelku spomniti četvero daleč na okoli znanih oseb. Ti so bili: Bognarčkov očka, njihov sin Miha, Škafarjev Janez in Tišlarčkov Nacek.

Bognarčkovi so iz Prevoj; njih hiša je tik ob Dunajski cesti ravno v obližju 20 kilometrskega kamna od Ljubljane. V današnjem času se je tja priženil Klančarjev in vzel domačo hčer, ki je šivilja. Tako je prenehalo staro rodbinsko ime Kosmatinovo, sedanji otroci se pišejo Gostiči.

Oče sedanje gospodinje je bil sloveč tesarski mojster, enako tudi njegova sinova Peregrin in Miha. Prvi Peregrin, sedaj živi s svojo družino v Čemšeniku, ki je v sosednji dobski fari.

Bognarčkov očka so bili prava gorenjska korenina; visoki skoro en seženj, rdečih lic, zdrave postave, kakor nalašč ustvarjeni za težko tesarsko delo.

S pomočjo svojih dveh sinov so domala vsem kmetom v okolici postavili vse skednje, kozolce, svinjake, sušilnice in nova ostrešja.

Kljub težkemu tesarskemu delu so očka kakor drugi šentjanj čakali visoko starost; še v svojem sedemdesetem letu so vedno tesarili! Da so ga vsi Bognarčkovi tudi «cukali», ni nič izrednega, kajti dali so jim ga kmetje pri veselih «likofih», vmes so si ga pa tudi sami dobili, ker po njihovem mnenju

je požgal vse male grehe — velikih pa niso delali, kakor so se sami šalili.

Kakor drugod v naši mili domovini tako tudi naši šentjanj radi potrkavajo na zvonove pred nedeljami, prazniki in ob drugih slovesnih dnevih. V Št. Vidu in tudi po sosednih drugih cerkvah pa sedaj zelo pogrešajo Bognarčkovega Miho.

Miha je imel za največje veselje, da je ob sobotah in ob nedeljah v jutro dan potrkaval. Ljudje so takoj vedeli, kdo potrkava v tem ali onem zvoniku. Mihe torej ni zadržalo doma, da bi ne šel potrkavat, ne slabo vreme ali utrujenost radi teškega tesarskega dela. Poleg tega veselja je bilo za Miho še petje in čuvanje pri mrličih.

Da, peti je znal Miha! Pel je po navadi pri mrličih. Pridružil se je rad tudi cerkvenim pevcem ali tudi fantom na vasi, ki so ga seveda vselej z veseljem vzeli v družino in mu privoščili tudi kaj pijače.

Večkrat je prišel Miha tudi v našo farno brdsko cerkev ter se pridružil našim cerkvenim pevcem. Pred vojno je bil na Brdu še za organista znani Brgantov Janez iz Dupelnovske vasi. Ta Janez je tako nalahko orglal, da so rekli šaljivci: «Janez nam ravno tako gode, da lahko spimo.» Tudi Mihi ni bil povšeči ta organist, še manj pa njegove pevke. Večkrat se je izrazil o vsem tem zboru: «Oh Marija sveta! Janez orgla, kakor bi se mu dremalo, njegove pevke pa pojo, kakor bi bile vse hripave.»

Škoda, da dandanašnji več ne živí Miha, kajti sedaj imajo na Brdu izbornega mladega organista, druge pevke in fantovski pevski zbor.

Kakor sem že omenil, je Miha hodil tudi rad k mrličem čuvat. Pa tudi fantom je bil

dobrodošel Miha; kjati on je znal peti vse lepe in ganljive običajne mrliške pesmi.

Kakor naslednjo:

Marija z Vogrskega gré,
za njo gre žalostno srcé...

Posebno ganljivo pa je Miha zapel poslovilno mrtvaško pesem:

Dobri večer vam voščim nocoj,
Nocojšno noč sem še pri vas,
a jutri že rajšam od vas,
Jaz semljem slovo,
nazaj me nič več ne bo...

Ker je znal tako ganljivo in izborno to zares pomembno pesem zapeti, so skoraj povsod domači postali solznih oči. Ker pojejo v našem kraju pri čuvanju mrličev tudi litanije Matere božje, jih je vselej pel Miha «naprej». Marsikdo mu je rekel: «Škoda, Miha, da ti nisi kak kaplan ali fajmošter, ker znaš tako cerkveno peti.»

Pretečeno leto pa je Miha umrl, in sicer je tek svojega življenja dokončal na hitro v bližnjem Krumperku v hlevu, na istem Krumperku, kjer so bili svoje čase mogočni graščaki, slavni vitezi Ravbarji.

Vsi naši ljudje pogrešajo Bognarčkovega Miho; da tudi naši zvonovi ga pogrešajo! Kadar kje v kaki družbi nanese pogovor o njem, pravijo:

«Ti, Miha, ti, kako hitro nas je zapustil. Povsod se pozna, da ga ni... Ni bil še star, lahko bi še živel, pa nam popravil kaj poslopja, pa katero takole zapel.»

Dasi je Miha bil drugače šaljiv in zabaven človek, oženil se pa ni; umrl je torej kot star kmečki fant...

Pičel četrť ure od prevojske vasi je vas Zaboršt; ta vas je že čisto na koncu šent-

Shod Samostojne demokratske stranke

bo v soboto 30. t. m. ob 20. uri zvečer v Celjskem domu v Celju.

Na shodu bo govoril minister n. r.

g. Svetozar Pribičević.

Demokrati in prijatelji, pridite vsi poslušat našega voditelja in borca za edinstvo in napredek naroda.

Železniške zveze ugodne; v Savinjsko dolino po shodu poseben vlak.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

DELO PO NAŠIH SADNIH VRTOVIH.

Pridelki na sadju bi se dali pri nas še izdatno dvigniti, če bi v sadjarstvu kaj bolj napredovali. Mnogo je še prostora, ki bi se dal pritegniti za sadjarstvo. Pa tudi obstoječe nasade je treba dvigniti v rodovitnosti. Pri nas prepuščamo sadno drevje vse preveč naravni rodovitosti in sploh samoraslosti. To pa ni prav! V tem pogledu moramo delati razliko med sadnim in gozdnim drevjem. Sadno drevje potrebuje za uspešno rast in rodovitost vsako leto nekaj dela. Le v tem primeru nam bo hvaležno in bo redno rodilo.

Pozimi in v prvi spomladi je čas, da pregledamo vse sadno drevje in mu pomagamo k uspešnejšemu razvoju s tem, da ga po potrebi očistimo in obrežemo. Vse tiste pogankje po deblu, po debelih vejah in iz korenin, ki jemljejo drevju po nepotrebem moč in ga na ta način zajedajo, je treba odstraniti. Suhe in napol suhe veje je treba tudi odstraniti. Tudi v gošči rastoče veje, zaradi katerih jim manjka zrak, svetloba in toplota, je treba odstraniti. Kar odžagamo, je

treba še z nožem gladko obrezati, da se rane hitreje in bolje zacelijo.

Važno je dalje, da odstranimo mah in lišaj s sadnega drevja. Po nekaterih legah je vse polno teh zajedalcev. Mah in lišaj nista tako nedolžna, kakor se zdi, ampak ona škodujeta v mnogih ozirih sadnemu drevju in zato jih moramo po deblu in vejah preganjati. Pripravne za to so drevesne krtače in strgulje. Po drobnih vejah pa odpravljamo lišaj z drevesnim kربولinejem ali pa z raztopino modre galice in apna, ki požge te nadležne pijavke. S tem uničujemo tudi razne škodljivce in bolezni.

Če smo drevje skrbno očistili, potem mu je treba tudi gnojiti. Sadno drevje, ki naj bogato rodi, potrebuje moči in dobrega gnojenja. Sadne vrtove je treba vsako leto gnojiti, da pridemo do rednih letin. Gnojiti je treba tudi zaradi boljše košnje, ki jo imamo po sadnih vrtovih. Tudi vinograde moramo gnojiti, če hočemo, da nam redno in dobro rode. Švicarji gnoje svoje sadne vrtove in sadne travnike vsako leto. Izvrstno deluje po takih nasadih gnojnica, ki jo pozimi in zgodnji pomladi vozimo in razdelimo po teh prostorih. Gnojnica učinkuje hitro in je za spomladno gnojenje posebno pripravna. Izvrstno učinkujejo pa tudi druga gnojila, zlasti tudi umetna gnojila, ako jih rabimo v primerni sestavi in količini.

viške soseske. V prejšnjem stoletju je tankaj živel Škafarjev Janez, ki je bil tudi «star fant»; o njem imam enako nekaj važnega zapisati, da se izpopolni šentvidska zgodovina.

Kakor večinoma vsi drugi iz šentvidskega okoliša, je bil tudi Janez krepak in postaven fant. Samo nekaj ni bilo Janezu povšeči: namreč tisti nesrečni nos je bil kriv, da se Janez ni mogel oženiti.

V mladih letih, ko se je v Janezu preganjala še «skušnjavska kri», se je ubogi Janez hudo jezil nad svojim velikim nosom; kajti ni bilo baš najbolj prijetno za siromaka, ko se je sam premetoval po starodavni peči, pa jo v spanju objemal. A ko se je prebudil, je uvidel, da ni bila ljubka ženka, temveč le trda peč...

Ko je torej tako Janez objemal svojo znanko — zeleno peč, se mu je sanjalo, da opravlja zidarsko delo. V spanju je udaril s svojimi krepkimi rokami po pečnih modelnicah; udaril je tako silovito, da je razbil kar dve modelnici naenkrat. Pri tem delu se še ni prebudil; kar v spanju je odšel s peči, odprl pečna vrata in začel kar z rokami grabiti pepel. V sanjah je mislil, da meša malto za zidanje. Predramil se je šele, ko je siromak brodil le dalje in dalje po pepelu in prišel do — žerjavice. Tu se je ubogi Janez prav pošteno opekel in seveda tudi popolnoma predramil. Posledic teh sanj ubogi Janez ni bil nič kaj vesel, ker je moral že na vse zgodaj v jutru peč popravljati. Razumljivo je, da so te Janezove sanje imeli okoličani dolgo časa v mislih.

Bil pa je Janez bistra glava. Ko je prevzel gospodarstvo po svojem očetu, je imel

že stare preperle lesene svinjake; nič ni bilo novega, če so mu sleherni dan prešiči kaj podrli in uhajali iz svinjaka.

Vedno uhajanje prešičev in pa ker se je sestra Meta, ki mu je gospodinjala, vedno hudovala, je napotilo Janeza, da je začel misliti na nove svinjake.

Lotil se je kar sam tega dela in po mnogem trudu je zgradil svojim nemirnim živalim nove svinjake.

Prav ponosen je bil umetnik Janez na svoje nove svinjake. Kdorkoli je mimo prišel, mu je Janez ponosno pokazal svoje delo z besedami: «Vidiš, prav sam sem naredil te svinjake; kar iz svoje glave sem jih naredil!» Hotel se je pohvaliti po svoji bistrumnosti. Navihanci pa so se šalili: «Saj Janez je lahko iz svoje glave svinjake naredil, ker ima tako veliko...»

V procesijah je Janez običajno nosil cerkveno bandero. Ko je že bolj opešal, so k banderu pridjali še dve palici, da so trije fantje nosili bandero. Pa je rekel Korenjak Janez: «Eja, svet peša, zelo peša! Svoje čase smo fantje kar posamič nosili bandero — dandanašnji pa trije nosijo eno bandero; če pa malo veter vleče, bi mu kmalu še trije ne bili kos!»

Tudi Janez je umrl v visoki starosti.

Isočasno je živel v šentviški soseski daleč na okoli znani Tišlarčkov Nacek. Ta prav za prav ni bil šentviški domačin; rodil se je v sosedni rafolški soseski; njegovi stariši so tankaj osebenkovali. Kakor oče, so bili tudi sinovi Nacek, Francelj in Janez sloveči mizarji.

Ko je Nacek odrasel, se je zadrževal bolj v Št. Vidu; tako ga torej tudi lahko prište-

Kratke vesti

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 27. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 793-16 do 803-16 Din, 100 italijanskih lir za 227-66 do 230-06 Din, 1 dolar za 56-82 do 56-92 Din, 100 češkoslovaških kron za 166-95 do 168-05 Din.

= Sejem v Skofji Loki. Pišejo nam: Dne 3. februarja, na dan sv. Blaža, se bo vršil v Skofji Loki obilajni sejem. Pričakovati je, da bo kupčija dobra, ker se je že prijavilo dokaj kupcev. Kmetovalci, priženite svojo živino v čim večjem številu. Priženite posebno ovce, ker je bil ta sejem že v prejšnjih časih splošno znan kot sejem za ovce.

= Kmetijski tečaj. Na državni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se bodo vršili letos naslednji tečaji za praktične gospodarje: 1.) Živnoredsko-mlekarski tečaj (3 dni v februarju), 2.) vinarški tečaj (2 dni v februarju-marcu), 3.) kletarski tečaj (3 dni v februarju), 4.) sadjarski tečaj (2 dni v marcu), 5.) tečaj za pridelovanje krme (2 dni v maju). Kdor se želi enega ali drugega ali vseh tečajev udeležiti, naj se prijavi najpozneje do 2. februarja t. l. pri ravnateljstvu šole. Dan pričetka tečaja se mu bo pravečasno naznanil. Tečaj se bo vršil le, če se prihlasi vsaj 20 udeležencev.

BELEŽKE

+ Kaj je za Štepana Radića pametno. Ko je na nedeljski seji finančnega odbora kritiziral poslanec Agatonović politiko prosvetnega ministarstva, je St. Radić zaklical: «Ali opozicija nima nikogar, ki bi pametneje govoril?» To je izzvalo burne proteste opozicije; poslanec Agatonović pa je odvrnil: «Minister ne sme tako govoriti, ker znam jaz tudi drugače povedati.» Pri tem je pomolil Radiću pest pod nos. Ko pa je koncem seje Radić odgovarjal na izvajanja posameznih govornikov, je izjavil, da je Agatonović izrazil krasne misli in da je imel najgloblji govor. Po sta-

jem k našim Šentjanom, pa vem, da ne bo nihče oporekal.

Nacek ni imel delavnice, polne mizarškega orodja. Vse svoje orodje je nosil kar na hrbtu v leseni krošnji in je tako hodil delat od hiše do hiše. Delal je kar brez strugalnika. Ko je kje pri kakem gospodarju oblal deske, je namesto strugalnika imel kar dve stolici, pa je šlo! Še dandanašnji ti pokažejo stari očanci lepa in okusno izdelana večna vrata, okna in dolge stole z lestvicami okrog mize, pa bi ti povedali: «To je delal Nacek; to je delo, ki kaj trpi in je lepo izdelano!»

Le malokdaj je Nacek delal v družbi s svojima bratoma; najraje je bil sam.

Delal je Nacek za male denarje pri gospodarjih; samo žganja so mu morali dajati vedno po malem. Nič novega tudi ni bilo pri njem, če je sredi dneva malo odnehal; ob ponedeljkih pa sploh ni nikoli delal. Tudi ni bilo nič novega pri njem, če je sredi dela zapustil gospodarja, če mu ni dal dovolj žganja. Njemu je kar rekel: «Pa sam delaj, če znaš; pa še sam pojej in popij vse!» Seveda na ponovno prošnjo se je Nacek dal pogovoriti, toda brez «ta kratkega» (žganja) ne!

Seveda, ker je Nacek rad žganje «cukal» in je imel svoje življenje uravnano po svetem evangeliju: «Ne skrbite, kaj boste jedli in pili, kaj se boste oblačili» — zato je bilo tudi njegovo premoženje čisto — «evangeljsko». Pa on si ni s tem nič belil glave, tudi ne navezaval svojega življenja na ta sleparski svet. Če je imel kak goldinar v žepu, je seveda kar odnehal delati ter začel praznik kozarčke. Opravljal je to mokro delo toliko časa, da se je znova pisal s tremi črkami, namreč: Suh!

rem običaju postane torej za Radića naenkrat vse pametno, kadar vidi trdo roko.

+ Kako štedi poslanec Pucelj. V zadnjem «Kmetiskem listu» se je poslanec g. Pucelj pobahal, da v proračunu kmetijskega ministrstva niso bili črtani nobeni izdatki za uradnike in da je bilo črtanih za kmetijske potrebe samo 3.600.000 dinarjev. Poslanec Pucelj je zapisal v svojem listu: «To je zasluga naše politike in poročevalec v finančnem odboru sem bil jaz.» Prav hvaležni smo g. Pucelju za to priznanje. Proračun kmetijskega ministrstva še dve stotinki celotnega državnega proračuna ne znaša, a g. Pucelj se še hvali, da je to zasluga njegove politike. In kljub temu, da je proračun kmetijskega ministrstva tako majhen, da v njem skoro nič ni določenega za kmetijske potrebe, je večina finančnega odbora na predlog poslanca g. Pucelja črtala še 3.600.000 dinarjev za kmetijske potrebe. Če hočejo radičevci štediti, potem naj štedijo pri ministrskih avtomobilih, za katere je določeno, da smejo vsak dan porabiti za 500 dinarjev bencina, ni pa treba štediti pri izdatkih za povzdigo našega kmetijstva.

+ Radičeva skrb za šolstvo. Novi državni proračun bo najmanj za 2500 milijonov večji, kakor je bil dosedanji, in sicer kljub vsemu zatrdjevanju «Kmetijskega lista», da hoče radičevsko-radikalna vlada štediti. 2500 milijonov dinarjev bo vlada izdala več na leto in ravno toliko bodo morali tudi davkoplačevalci plačati več davka! Ker je ogromna večina prebivalstva v naši državi kmetijskega stanu, je jasno, da bodo največ davkov pod sedanjo radičevsko seljaško vlado morali plačati ravno kmetje. Kdor pa misli, da bodo kmetje za večje davke tudi kaj več prejeli od države, pa se zelo moti. Kakor znano, znaša proračun kmetijskega ministrstva samo 18 % od celokupnega državnega proračuna, in četudi je celotni proračun za 2500 milijonov dinarjev večji, je Stepan Radić pristal na to, da se od te ogromne vsote porabi za šolstvo samo 38 milijonov več. St. Radić je celo izjavil v finančnem odboru, da država ne more skrbeti dovolj za šolstvo in da je ta skrb dolžnost občin. Medtem ko je prejšnji prosvetni minister Sv. Pribičević zastopal stališče, naj prevzame država vso skrb za šole, hoče Stepan

Posebno niso mogli naši ljudje pozabiti dogodka, ko je Nacek spremljal svojega brata Janeza na pokopališče.

Janez je umrl pri sorodniku Mahku, gostilničarju na Vidmu pri Moravčah, kamor je zahajal. Peljali so umrlega Janeza na vozu na moravško pokopališče; na krsti bratovi pa je sedel Nacek ter delal umrlemu Janezu naslednjo pridigo:

«Ali vidiš Janez, kam si sedaj prišel? V krsto so te zabili in na pokopališču te pelemo! Le spominjaj se še sedaj na svoje besede, ko si mi govoril: «Nacek, šparaj, šparaj, pa nikar vsega ne zapij!» Pa jaz ga še sedaj lahko pijem in ga tudi bom!» (Vzel je steklenico iz žepa in pil.)

Kljub tako nerednemu življenju je Nacek vseeno učakal lepo starost. Umrl, zmrznil je v hudi zimi leta 1905. v nekem listniku v Čemšeniku poleg Doba.

Poleg sebe je imel le maloštevilno mizarско orodje, svoje edino premoženje.

Profesorjeva raztresenost.

Profesor Onufrij Nesreča je srečal na ulici šekca, ki je jokal. Zastonj ga je izpraševal, kaj mu je. Končno ga je vzel s seboj na dom.

«Tukaj, draga Evalija,» je rekel svoji ženi, «je deček, ki se je gotovo izgubil. Poizvedi, čigav je.»

Evalija: «Ah, ti zmešnjava zmešana ti, saj to je naš Ahaceljček...»

Pomota.

Gospa (ko odloži časopis): «Ubog Onufrij je sedaj rešen vseh nadlog.»

«Njegova žena umrla?»

Jugoslovenci!

V nedeljo 31. t. m. ob 1/2 11. uri bo govoril na veliken

manifestacijskem zboru SDS

v Mariboru v Narodnem domu

vodja SDS, naš neupogljivi borec za enake pravice

g. Svetozar Pribičević.

Vsi na ta zbor!

Vsi na ta zbor!

Radić prevaliti vse stroške za šole na občine. To je res prava «seljaška politika»!

+ Resnicoljubnost naših radičevcev. Kakor najet hoče izpodjedati «Kmetiski list» dr. Žerjava z lažmi. Laž pa ima kratke noge. Nedavno je pisal «Kmetiski list», da je dr. Žerjav premalo storil za Bled. Zdaj pa mora sam popraviti, da je v času Žerjavovega dela v ministruvstvu za šume in rudnike dobil Bled od države vse, kar je zahteval. Glede igralnice se je dr. Žerjav potrudil, kar se je mogel. V ostalem naj «Kmetiski list» ne skrbi za Bled. «Kmetiski list» očita dr. Žerjavu, da je g. Jan ml. iz Gorij o božiču v Zagrebu voščil g. Radiću za god. G. Jan ml. odgovarja za svoje poklone sam. Če je bil v Zagrebu, je sebe poniževal in se je pač zahvalil za dobljene brec. Naša stranka je obstojala in obstoji brez gospoda Jana ml.

Občni zbori naših organizacij

V soboto 23. t. m. se je vršil redni občni zbor krajevnega organizacije SDS v Stražišču pri Kranju, ki je bil prav dobro obiskan. Po poročilu dosedanega odbora o delovanju krajevnega organizacije v minulem letu je poročal o političnem položaju g. Janko Blagajne. Izvoljen je bil nov odbor za poslovno leto 1926.

Isti večer se je takoj po občnem zboru vršila ustanovitev hranilnice in posojilnice za Stražišče pri Kranju. Predsednik hranilnice je g. Jakob Bajželj, trgovec, ostali odborniki pa so vsi ugledni posestniki, obrtniki in delavci iz Stražišča.

V nedeljo 31. t. m. se bo vršil občni zbor krajevnega organizacije SDS v Škofji Loki. Udeležil se ga bo g. dr. Stane Rapa.

V Gorjah pri Bledu se je vršil občni zbor organizacije SDS v gostilni pri Janu v Spodnjih Gorjah. Kljub veliki zaposlenosti delavcev pri lesni industriji je bil občni zbor prav dobro obiskan in je pokazal, da tudi v tej občini SDS krepko napreduje. O politični situaciji je podal poročilo g. dr. Stane Rapa. Po poročilih, ki so jih podali posamezni funkcionarji, katerih dosedanje delo je bilo soglasno odobravano, je bil izvoljen nov odbor iz naslednjih pristašev: predsednik Boris Černe, podpredsednik Vinko Jan st., tajnik Ivan Kocjančič, blagajnik Josip Soklič, odborniki: Dolinar, Držaj in Negro.

V nedeljo 24. t. m. se je vršil občni zbor krajevnega organizacije v Lescah v gostilni pri Šumru. Po poročilu odbornikov je razpravljalo o politični situaciji ter o delu posameznih strank g. dr. Stane Rapa. Po njegovem poročilu je bil izvoljen nov odbor, kakor sledi: predsednik Gabrijel Eržen iz Zapuž, podpredsednik Jožef Gogala st., tajnik Viktor Kralj, blagajnik Pavel Olip, odborniki: Jože Pernuš, Ivan Šemerl in Franc Polanc.

V občini Sv. Krištof se je istotako vršil redni občni zbor krajevnega organizacije SDS, ki je bil sijajno obiskan. Po podrobnih poročilih starega odbora je poročal o gospodarskih vprašanjih dotičnega okraja ter o splošnem političnem položaju g. Fran Majcen.

Občni zbor krajevnega organizacije SDS v Ptujju se bo vršil v soboto 30. t. m. ob 20. v Narodnem

Naprednjaki

domu. Vse somišljenike in prijatelje iz Ptujja ter iz občin Krčevina in Rogoznica vabimo k obilni udeležbi.

Občni zbor krajevnega organizacije SDS na Pobrežju pri Mariboru se bo vršil na Svečnico 2. februarja ob 3. uri popoldne v prostorih g. Tončiča. Udeležba vseh članov obvezna. Novi prijatelji dobro došli!

Občni zbor krajevnega organizacije v Sv. Trojici v Slovenskih goricah se bo vršil v nedeljo 7. februarja ob 8. zjutraj.

Občni zbor krajevnega organizacije SDS v Marenbergu se bo vršil na Svečnico 2. februarja ob 7. uri zvečer v Brudermanovi dvorani v Marenbergu z običajnim dnevnim redom.

Zborovanje narodnega poslanca dr. Pivka v Selnici ob Dravi dne 24. t. m. v prostorih g. Mesariča je poteklo v najkрасnejšem razpoloženju in ob živahni debati naših somišljenikov. Zborovanje je vodil g. Majcen. Prihodnji teden se osnuje odbor krajevnega organizacije v Selnici.

Občni zbor krajevnega organizacije SDS v Melincih (Prekmurje) se je vršil 17. t. m. Organizacija je v minulem letu narasla na 32 članov. Za predsednika je bil ponovno izvoljen posestnik g. Jožef Brunec.

Občni zbor k. o. SDS v Zalcu se je vršil 19. t. m. v prostorih g. V. Kukca. Sreski in občinski odbor je zastopal g. Ivan Prekoršek. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Vilko Kuček. Politične šole v Celju se udeležita dva člana.

Občni zbor k. o. SDS v Kobilju (Prekmurje) se je vršil 17. t. m. ob skoro polnoštevni udeležbi članov, katerih šteje organizacija 31. Za predsednika je bil ponovno izvoljen vrli posestnik g. Franc Šabjan.

Občni zbor k. o. SDS v Benici pri Dolnji Lendavi je bil dne 17. t. m. Organizacija šteje danes 51 članov. Za predsednika organizacije je izvoljen posestnik g. Franc Peric.

Občni zbor k. o. SDS v Vojniku je bil 22. t. m. v zgornjih prostorih restavracije g. Vrečarja ob zelo številni udeležbi (krog 50 navzočih). Organizacija Vojnik se je pri tej priliki znatno ojačila. Predsedstvo je prevzel g. Gorec. Zastopnik poslanec dr. Pivko je imel poldrugou.

Iz vrst naprednih Štajercev

(Dopis.)

Ne zamerite, g. urednik, da se dotaknem vprašanja, ki je za naše kraje velike važnosti in ki ga je treba enkrat tako rekoč spraviti s sveta.

Spominjate se še gotovo, da so pred vojno mnogi napredno misleči kmetje bili pristaši ptujskega «Štajerca». Vzroki so bili različni in bilo bi zelo krivično, za vsakim iskati grdo stran. Premnogi so bili zraven, ker jim klerikalna politika ni prijala. Niso se hoteli podrediti duhovniškemu gospodarstvu izven cerkve. Duhovniki so delali, kakor da more biti dober Slovenec le tisti, ki trobi v njihov politični rog. To seveda mnogim ni šlo v glavo, najmanj pa onim, ki so videli, da se je zlorabljala na Štajerskem narod-

most često samo kot sredstvo za klerikalno stranko.

Po prevratu so se seveda razmere bistveno spremenile. Nemški agitatorji so izginiti. In prav je tako. Parkrat so neki gospodje iz Maribora poskusili zabrenkati na stare spomine. A uspeha ni bilo. Mrtve obupati nikomur ne kaže in ni koristno.

Bolj in bolj se vidi, da je nova doba prinesla dvoje velikih front: klerikalno in našo napredno, ki jo vodi poslanec dr. Pivko. Radičeve hrvatske komande nihče ne mara in pametnim kmetom ne gre v glavo, zakaj naj poslušajo ukaze iz Zagreba, kjer gotovo nimajo srca za kmeta na Štajerskem. To se tudi vidi iz nastopanja radičevskih poslancev ki so bili tu izvoljeni. Dva sta Hrvata, ki jih nikoli blizu ni in zastopata Hrvate, nimata pa jezika za nas. Tretji g. Kelemina nima v Radičevem klubu nobene besede.

Zato pa vse, kar napredno misli, počasi in gotovo prehaja v Samostojno demokratsko stranko. Ta naravni razvoj se ne bo mogel ovirati. Kdor je pošten in misli s svojo glavo, dobro došel, pa naj je tudi prej bil v drugem taboru. Tu dobi izvrsten časopis «Domovina», tu si lahko nabavi «Jutro», ter ima marljivega poslanca, tu lahko v krajevni organizaciji dela za krepko zastopanje domačih interesov kmeta in obrtnika.

Kmetje z bistrim očesom opazujejo dogodke. Vidijo, da klerikalna stranka v Jugoslaviji, kjer je samo 40 odstotkov katoličanov in kjer Hrvati nikoli ne bodo klerikalci, trajno obstojati ne more. Bodočnost ima le stranka, ki na načelu enakopravnosti združuje vse ljudstvo.

Le skupaj in pod demokratski prapor!

Svetozar Pribičević v Celju

V soboto 30. t. m. ob 8. zvečer se bo vršil v veliki dvorani Celjskega doma v Celju shod Samostojne demokratske stranke. Govorili bodo med drugimi minister na razpolagi g. Svetozar Pribičević, neustrašeni in mnogozaslužni borec za politično, gospodarsko in socialno enakopravnost vseh treh plemen naše ujedinjene države.

Člani SDS in somišljeniki iz Posavja, od Zidnega mosta do Poljčan, iz vojniškega okraja ter iz

Saleške in cele Savinske doline, pridite poslušati svojega prvoboritelja, da mu izrečete pri tej redki priliki svoje neomajno zaupanje.

Železniška zveza je na vse strani ugodna. V Savinjsko dolino vozi po shodu ob pol 12. uri poseben vlak. Vstopnice za ta vlak si preskrbite pred shodom v Celjskem domu.

Za Ljubljano mora tudi Celje odločno in častno manifestirati za dosledno Pribičevićovo politiko.

DOMAČE NOVOSTI

* Nekaj dopisov je moralo to pot izostati. Pridejo prihodnjič na vrsto.

* Nova povest našega ljudskega pisatelja g. Antona Stražarja. Čitatelje in čitateljice opozarjamo, da pripravljajo g. Anton Stražar lepo povest za naš list. Povest bo prišla na vrsto, čim bo sedanja končana, odnosno jo bomo mogoče kar obenem s sedanjo priobčevali. Po možnosti bomo sploh trajno objavljali po dve daljši povesti z nadaljevanjem.

* Naročnike-zaostankarje prosimo, da takoj poravnajo naročnino, da bo red v knjigah in da se jim ne bo ustavilo pošiljanje lista. Oglede, ki to so oni, ki so na priporočilo domačinov dobivali lani «Domovino» na ogled, naj plačajo takoj naročnino vsaj za leto, kolikor pač nankrat morejo, sicer se jim bo list ustavil.

* Zelene in rdeče dopisnice z imeni novih naročnikov vrnite vse brez izjeme vsaj do 5. februarja. Nobena dopisnica naj se ne zavrže.

* Povratek naše kraljice v Beograd. Nj. Vel. kraljica Marija, ki se je nahajala v Rumuniji, se je te dni zopet vrnila v Beograd, kjer se je udeležila velikega dvornega plesa.

* Zaupnica voditeljem SDS Pribičeviću, doktorju Pivku in dr. Zerjavu z naše severne meje. Krajevna organizacija SDS v št. Ilju v Slovenskih goricah je na svojem prvem letnem obnem zboru 24. t. m. kot najsevernejši čuvar demokratske ideje izrekla voditelju g. Svetozaru Pribičeviću in poslancema gg. dr. Pivku in dr. Zerjavu svoje neomejeno zaupanje.

* Prihod Svetozarja Pribičevića v Maribor. Predsednik Samostojne demokratske stranke minister na razp. g. Svetozar Pribičević se bo pripeljal v Maribor v spremstvu svojih prijateljev v soboto 30. t. m. ponoči z brzovlakom ob 24. uri. Na kolodvoru ga bodo oficijelno sprejeli odbori mariborskih strankinih organizacij. Sprejema se pa lahko udeležijo tudi drugi somišljeniki in prijatelji, vendar udeležba zaradi pozne ure seveda ni obvezna.

* Uspeh narodnega poslanca dr. Pivka v zadevi železniške ležarine. Gremij trgovcev za srez Slovenjgradec in Prevalje se je obrnil svojčas na narodnega poslanca g. drja. Pivka s prošnjo, naj stori korake, da se omilijo strogi predpisi prometnega ministra, s katerimi se je znižal 24urni rok

na 6 delovnih ur, takse za stojnino so se pa zvišale za prvih 6 ur po roku, prostem stojnino, od vagona in ure na 5 Din, za vsako nadaljnjo uro od vagona in ure na 30 Din. Narodni poslanec dr. Pivko je vložil s pismenim vprašanjem dne 19. novembra 1925. prošnjo, da se ta naredba ukine. Sedaj prihaja vest, da je železniški minister podpisal naredbo, s katero se 6urni ležarinski rok razširja zopet na 24 ur. Sočasno predpisuje nova naredba za drugi dan 5 Din za uro in vagon, za tretji dan 20 Din, za četrti in vsak naslednji dan 50 Din za uro in vagon stojnino. S to naredbo je zelo ustrezno trgovini v vsej državi, zlasti pa lesni trgovini dravske doline. Naredba bo stopila v veljavo dne 1. februarja t. l.

* Narodni poslanec g. dr. Ljudevit Pivko je v torek 26. t. m. odpotoval v Beograd. Povrne se jutri v soboto 30. t. m. v spremstvu g. Svetozarja Pribičevića.

* Svetosavske proslave. Proslava sv. Save, največjega buditelja in prosvetitelja srbskega dela našega naroda, se je vršila 27. t. m. v vsej državi prav svečano. Tudi v Ljubljani se je svetosavska proslava že popolnoma udomačila in se je zaključila zvečer z lepim koncertom ter plesom v dvorani Uniona. Lepa svetosavska proslava je bila tudi v Mariboru.

* Jubilej vrlega našega somišljenika. Te dni je slavil g. Fran Paulin, založnik pivovarne «Union» in fotograf na Jesenicah, 30letnico svoje poroke, 26letnico, odkar stalno biva na Jesenicah, in 20letnico, odkar je član jeseniškega Sokola. Jubilar je odločen naprednjak ter navdušen Jugosloven, ki je tudi svojo deco vzgojil v naprednem in jugoslovenskem duhu. Njemu in njegovi soprogi iskrene čestitke!

* Stoletnica okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico. Dne 1. novembra 1925. je poteklo sto let, odkar je bil izvršen z ustanovitvijo provizornega deželno-knjižnega okrajnega komisarijata v Ljubljani začetek sistematičnega poddržavljanja javne uprave v naših deželah. Ta državni komisarijat je bil prvi na Kranjskem in je torej okrajno glavarstvo za ljubljansko okolico najstarejše politično okrajno glavarstvo v Sloveniji.

* Demokratska zabavna prireditev v Mariboru, ki je bila nameravana za nedeljo 31. t. m. popolne, se je iz tehničnih razlogov preložila na po-

mlad, ker je iste dni po vrsti veliko prireditev. Te sporočamo tudi vsem onim gospodom, katerim smo pisali in jih prosili, naj za to prireditev prispevajo z darili v vinu. Ako so nekateri že prispevka poslali, naj blagovovljivo vzeti na znanje, da se bodo isti prihranili za pomladno demokratsko zabavo, ki bo povodom oblastnega občnega zbora. — Oblastni odbor SDS.

* Volitve v nekatere cestne odbore v ljubljanski oblasti se bodo vršile meseca februarja. Vprašanje je, ali so te volitve zakonite. Vsekako bo vsakdo vesel, da odidejo stari odbori, ki so bili pred 14 leti izvoljeni. Te volitve naj bi se pač ne vršile s strankarskega vidika, ampak izvoliti naj bi se najzmožnejši in najpodjetnejši moške. Doba teh cestnih odborov ne bo trajala dolgo, kajti njihov delokrog prevzamejo okrajni zastopi.

* Vabila na zbor gospoda Svetozarja Pribičevića v Mariboru smo razposlali na vse krajevne organizacije in poverjenike. Somišljeniki in prijatelji v Mariboru, ki se žele zbora udeležiti, določite v našem tajništvu, Cankarjeva ulica št. 1. Uradne ure dnevno od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

* Kaj je z zvonovi, ki so bili rekvirirani za časa vojne? Od mnogih strani dobivamo vprašanja, ali se bo pri pogajanjih z Avstrijo mogla izposlovati potrditev zvonov, ki so bili za časa vojne rekvirirani od bivše Avstrije. Čujejo se glasovi, da so nekatere avstrijske cerkve dobile zvonove nazaj. Na podlagi informacij na merodajnem mestu javljamo, da je naša delegacija pri zadnjih pogajanjih to vprašanje načela, vendar je pa avstrijska delegacija izjavila, da povračilo zvonov ni izvršljivo, ker zvonov enostavno več ni. Ni torej izgledov, da bi se ta stvar rešila ugodno. Ako pa so komu znani konkretni primeri, da je kakšna avstrijska cerkev dobila zvonove vrnjene, naj nam to javi. — Oblastno tajništvo SDS v Mariboru, Cankarjeva ulica št. 1.

* Poslanec dr. Pivko med mladino. V ponedeljek 18. t. m. je predaval narodni poslanec doktor Pivko v Mariboru v organizaciji Napredne obrtne omladine, ki šteje sedaj nekaj nad 120 organiziranih članov obrtnega naraščaja. Prostor čitalnice so bili polni mladine, moške in ženske. Predavanje o moči našega naprednega tiska je imelo velik uspeh. Kulturni odsek organizacije bo prirejal čišče slične sestanke in prosi, da mu vodje naprednega gibanja v Mariboru grede na pomoč z nasveti in dejanji.

* Nova občinska gerenta. Dosedanja občinska gerenta v Bogojni in Krogu v Prekmurju sta na lastno prošnjo razrešena gerentskih dolžnosti. Na njuni mesti sta imenovana: v Bogojni posestnik Štefan Horvat in v Krogu posestnik Jože Zitek.

* Velika zmaga SDS v Medjimurju. V medjimurski občini Legrad so se vršile občinske volitve, ki so prinesle radičevcem velik poraz. Samostojni demokrati so dobili 305, radičevci pa samo 54 glasov, tako da pripade samostojnim demokratom 13, radičevcem pa 5 mandatov. Prej so imeli radičevci ogromno večino.

* Najnovejšo junaštvo «seljaškega» prosvetnega ministra. V učnem načrtu za naše osnovne šole je tudi pouk deških ročnih del, ki je brez dvoma važen zlasti na kmetih. Naravno je, da morajo biti učitelji na osnovnih šolah, ki hočejo ta pouk vršiti, tudi sami v tem poučeni. Radi tega se je pred nedavnim posrečilo dobiti v Mariboru na državno moško učiteljsko strokovnega učitelja, komaj pa je ta mesto nastopil in začel poučevati, je «seljaški» minister prosvete g. Stepan Radić izdal odlok, s katerim se pouk deških ročnih del na učiteljskih ukinja. Po preprosti človeški pameti bi bilo pač logično, da bi se ukinitelj ta pouk na osnovnih šolah dotle, dokler ne izide iz učiteljskih tudi v tej stroki cela vrsta dobro podkovanih učiteljskih moči. Toda Radić je kakor vedno tudi tokrat postavil kozla na roge mesto na noge.

* Število časopisov v Sloveniji. Slovenija je majhna, vendar ima razmeroma ogromno število časopisov, političnih, znanstvenih, leposlovnih in drugih. Po zadnji statistiki izhaja v Sloveniji 229 časopisov.

* **Vojnim žrtvam.** Udruženje vojnih invalidov, podružnica v Ljubljani, ponovno opozarja vse invalide, vdove in sirote, da ne zamude roka prijave v svrhu prevedbe po novem invalidskem zakonu. Rok prijave poteče 17. februarja t. l. Vsaka vojna žrtev, ki se javi pri sodišču, naj si preskrbi tudi potrebne dokumente, brez katerih sodišča prijave ne sprejemajo. Hitite, da ne zamudite roka, drugače vam bo odvzeta pokojnina.

* **Nov samostan dobimo.** Graščino pri Račečah je od g. Jakšeta kupil karmelitski red. Za naselitev pa mu je potrebno po obstoječem zakonu dovoljenje velikega župana. Število menihov in nun v lavantinski škofiji je izredno veliko (209 menihov, 404 nune, torej več kakor je v tej škofiji posvetne duhovščine.

* **Poroka.** Dne 23. t. m. se je poročila gospodična Anica Pleskovičeva, hčerka davčnega višjega upravitelja v Laškem, z gospodom Ivanom Ferležem, železniškim uradnikom v Laškem. Bilo srečno!

* **Češkoslovaški otroci pridejo na naš Jadran.** Letošnjo poofilad bo prišlo v Gruž pri Dubrovniku in v Lopud večje število otrok češkoslovaških železničarjev v svrhu izboljšanja zdravja. Naše prometno ministrstvo je dovolilo za prevoz teh otrok v dobi od januarja do konca maja polovično vožnjo na železnicah.

* **Priglasitev inozemskih uslužbencev.** Rok za vlaganje seznamov vseh inozemcev, zaposlenih 1. t. m. na ozemlju inspekcije dela v Ljubljani, je podaljšan do 31. t. m. Proti podjetnikom, ki ne bodo pravočasno predložili pravih seznamov, bodo oblasti uvedle kazensko postopanje.

* **Vprašanje sanitetnega dispanzerja v Mariboru.** Ministrstvo je svojčas izdalo naredbo, v zmislu katere ustanavlja država v raznih krajih sanitetne dispanzerje za matere, dojenčke in male otroke. Take naprave so ogromne važnosti za ljudstvo in je zato veliki župan mariborske oblasti stavil vladi predlog, naj bi se tak sanitetni dispanzer ustanovil tudi v Mariboru. Upamo, da vlada ne bo pozabila na našo mariborsko oblast in da se bo ta naprava v Mariboru ustanovila.

* **Sanatorij «Petrovo selo».** Iz Maribora nam poročajo: Čujemo, da je obstanek sanatorija »Petrovo selo« zopet ogrožen; to pa radi prevelikih materialnih žrtev, ki se zahtevajo od sedanjih najemnikov. Na drugi strani čujemo, da je sedanjí lastnik sanatorija ponudil zavod državi v nakup. Tak nakup bi bilo le pozdraviti in bi se naj mislilo na to, da bi iz sanatorija nastala sčasoma vzorna porodnišnica. Merodajne činitelje prosimo, da se zavzamejo za stvar z vso vnemo.

* **Krekova kočna na Ratitovcu v nevarnosti.** Treba je nujne pomoči! Radi tega vabi selška podružnica SPD vse planince, prijatelje in ljubitelje naših gora na velik posvetovalni zbor in planinski večer s plesom, ki se bo vršil na Svečnico, 2. februarja, v prostorih Sokolskega doma v Škofji Loki. Ne premišljajte, odločite se in udeležite se rešilne akcije! Ne bojte se napora, ker trud bo obilno poplačan. Pride tudi železničarska godba iz Ljubljane. Začeli bomo ob 20. uri. Na svidenje!

* **Potresni sunki v Sloveniji.** V zadnjem času je bilo v Sloveniji več potresnih sunkov. Tako so minuli petek ob 9:45 zvečer občutili precejšen sunk v Brežicah, Catežu in Samoboru. Od 9:45 do 4. zjutraj so sledili nadaljnji štirje sunki, ki so se čutili samo v Brežicah in Catežu. Škode potresni sunki niso napravili.

* **Občinske volitve v mežiški dolini.** Dne 17. t. m. so se vršile občinske volitve v Guštanju, Dravogradu, Kotljah in Tolstem vrhu. V zadnjih dveh občinah se volitve sploh niso izvedle, ker je bila samo po ena lista. V Guštanju in Dravogradu so nad združenima gospodarskima listoma Slovencev zmagali socialisti, katere so podpirali tudi Nemci. V Guštanju so dobili socialisti 13 odbornikov, gospodarska lista pa 4, v Dravogradu socialisti 6, narodna gospodarska lista pa 3. v Kotljah, kjer je oblastvo socialistično listo radi nepravilnosti razveljavilo, so ostali samo slovenski odborniki. V Tolstem vrhu je bila samo slovenska lista

* **Smrtna kosa.** V Kranju je umrla ga. Kristina Depolijeva, vdova po brivskem mojstru gosp. Antonu Depoliju. Pokojnica je bila splošno priljubljena, kar je pričala tudi mnogoštevilna udeležba na njeni zadnji poti. — V Radovljici je preminul lekarnar in posestnik g. Aleksej Roblek. Pokojnik se je zlasti udeleževal na gospodarskem polju in bil soustanovitelj ter dolgoletni predsednik Mestne hranilnice v Radovljici. Več let je bil tudi radovljiški župan. Bil je splošno spoštovan. — V Trbovljah je umrl g. Maks Kačnik v 20. letu starosti. — V Višnji gori je umrl rodbini g. Mihaela Omahna sinček Igorček. — V Ljubljani je umrl pekovski mojster g. Peter Pirc, stric ljudskega pisatelja našega sotrudnika g. Antona Stražarja. — Blag jim spomin!

* **Smrtna kosa.** V Mariboru je umrl po težki bolezni Anton Koštomaj, posestnik in gostilničar. Bil je dober narodnjak. — V Ljubljani je preminul g. Josip Urbančič, upravitelj drevesnice Kmetijske družbe za Slovenijo. Pokojnik je nad 40 let vestno služboval pri Kmetijski družbi. — Gospodu Josipu Hudini iz št. Petra pod Sv. Gorami, kapetanu I. razreda v Zaječaru, je umrla v cvetoči mladosti soproga Lusi, rod. Rusinja. Pokojnica je bila ljubeznjiva, izobražena dama. — V Ormožu je preminul g. Jakob Herg, polkovnik-avditor v pokoju in veleposestnik. — V Celju je umrl elektrotehnik g. Jakob Pajk, ki je šele pred par leti otvoril lastno trgovino. — Blag jim spomin!

* **Smrtna nesreča.** Na postaji v Radovljici je odrezal vlak obe nogi in zapestje desne roke 27letni Kristini Znidaršičevi iz Save, ko je hotela skočiti na vlak. Ponesrečenka je še istega dne popoldne umrla.

* **Proti načrtu zakona o pobijanju draginje.** Proti načrtu novega zakona o pobijanju draginje je nastal med vsemi gospodarskim krogi Jugoslavije velik odpor. Določbe novega zakona so tako ostre, da bi mogle več škodovati kakor koristiti. Podoba je, da bo vlada spričo splošnega protesta zakonski načrt umaknila.

* **Invalidsko kopališče v Kraljevi.** Udruženje vojnih invalidov namerava zgraditi v Kraljevi kopališče za invalide. V to svrhu se bo udruženje obrnilo na razne činitelje za primerno podporo.

* **Trboveljske novice.** Z odlokom okrajnega sodišča v Laškem je postavljen pod kuratelo Jožef Strovš, rudniški upokojenec in posestnik v Planinski vasi, za njegovega oskrbnika pa imenovan g. Fran Murn, posestnik in sodni dostavljaj v Lokah. — V preteklem mesecu so poklali mesarji 37 glav živine prve, 56 glav druge in 22 glav tretje vrste, skupno torej 115 glav. Meso I. vrste so prodajali kg po 18 Din, II. vrste po 14 Din in III. vrste po 10 Din. — V nedeljo 31. t. m. ob 14:30 bo nadaljeval g. prof. Melik na Ljudski visoki šoli svoje predavanje iz zgodovinskega področja. — V občinsko zvezo so bili sprejeti: Vladimir Sivec, bivši ruski polkovnik, delavec Janez Črešnovar, Jože Škrli, Jože Lavrič, Anton Tušek, Franc Bevk, Ivan Janžič, Terezija Šarp, Karl Pucelj, Jože Grum, Ana Šteh, Katarina Šerc in Ivan Krulje. — TPD je sporočila občini na njeno vlogo radi redukcije delavstva, da bodo radi kritičnega stanja, v katerem je industrija, prisiljeni reducirati še večje število delavstva. — Za novi most v Bevkem je prispevala občina Din 7648:25. Pokrajinski pokojninski sklad za rudarje je naznanil, da se bo reduciranim staro-upokojenecem dovolila doklada k pokojninam, čim mu bodo poslali potrdila, da so bili odslovljeni iz službe. Prizadetí lahko store to po krajevni organizaciji SDS.

* **Ljudska visoka šola v Ljubljani.** Društvo slušateljev filozofske fakultete je sklenilo nadaljevati Ljudsko visoko šolo v Ljubljani, ki bi se sicer nehala.

* **Sejem kožuhovine v Ljubljani** se je vršil v ponedeljek in torek na prostoru Ljubljanskega velesajma. Kupei so dospeli tudi iz Avstrije, Italije in Nemčije. Med tuzemskimi kupei je bilo največ Zagrebčanov. Prodajale so se kože lisic,

kun, dihurjev, vider, divjih in domačih zajcev, divjih in domačih mačk, jazbecev, volkov, srn, polhov in veveric. Cene so bile razmeroma ugodne in so precej odgovarjale cenam kožuhovine na svetovnem trgu.

* **Aretacije komunistov.** Beograjska policija je aretirala te dni več vodilnejših komunističnih osebnosti. Aretacije se baje še nadaljujejo. Vzrok aretacijam so odkritja policije, da imajo komunisti neke zveze z našimi sovražniki v inozemstvu.

* **Smrt Maksimilijanovga vojaka.** Pri Sv. Jerderti nad Laškim je umrl Anton Zupančič, ki je v svojih mladih letih služil kot vojak cesarja Maksimilijana v Mehiki. Po ustrelitvi Maksimilijana se je Zupančič vrnil domov, kjer je bil rudar 30 let. Umrl je v visoki starosti 89 let.

* **Stanje bolnikov v naših bolnicah.** Iz poročila inspekcije ministrstva za narodno zdravje je razvidno, da se je nahajalo 9. t. m. v naših bolnicah 2863 bolnikov, in sicer: v splošni bolnici v Ljubljani 564, v bolnici za duševne bolezni v Ljubljani 262, v blaznici-hiralnici v Ljubljani 213, v bolnici za ženske bolezni v Ljubljani 91, v bolnici za duševne bolezni na Studencu 402, v splošni bolnici v Mariboru 285, v javni bolnici v Celju 224, v javni bolnici v Brežicah 94, v javni bolnici v Slovenjgradu 82, v javni bolnici v Ptujju 52, v ptujski hiralnici 107, v hiralnici v Vojniku 170, v ženski javni bolnici v Novem mestu 66, v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji 84 in v javni bolnici v Krškem 51.

* **Ubegel dečke.** Od svojih staršev na Glineah pri Ljubljani je pobegnil pred kratkim 15letni Rudolf Skrabel, ki se je učil na Viču ključavničarske obrti.

* **Trojčke je povila v vasi Klepci pri Čapljini** v Bosni neka kmetica. Eden je moškega, dva ženskega spola. Mati in otroci so zdravi.

* **Požar zaradi slabega dimnika.** Zadnjo soboto dopoldne je nastal v podstrešju ljudske šole v Motniku zaradi slabega dimnika požar, ki so ga pa domači gasilci zadušili že v kali.

* **Požar.** Pred kratkim je zgorela posestniku g. Jakobu Jašu v St. Ilju pod Turjakom moderno opremljena žaga. Močno je bil prizadet po ognju tudi poleg stoječi umetni mlin.

* **Železniška nesreča.** Te dni zvečer je skočil pri Blanci blizu Rajhenburga s tira tovorni vlak, ki je vozil iz Ljubljane proti Zagrebu. Škoda ni bila velika.

* **Težka nesreča.** Pri tvrdki Brajer na Vrhniki zaposlenega delavca Jurija Glaviča je pri razstreljevanju skalovca zračni pritisk mine, ki je predčasno eksplozirala, vrgel v skalovje, kjer je nesrečnik težko ranjen obležal nezavesten. Poškodovanec je bil prepeljan v ljubljansko bolnico.

* **V Ljubljani zmrznil.** V hlevu mesarja g. Josipa Jelenca na Celovski cesti so našli zmrznjenega 57letnega berača Ivana Kramarja. Zmrznjenec je ležal po zdravniški ugotovitvi mrtev v senu že kakšne 4 dni.

* **Premetena potepina.** Po deželi se klati znani potepuh Ivan Medoh iz Borovca, ki se oglašá pri občinskih predstojništvih in jemlje na račun domače občine predujme. Oškodoval je na ta način svojo občino že za večje vsote. Medoh je obtožen tudi raznih tatvin. Enak bratec je 27letni bivši rudar Josip Delopust iz Topolšice. Preživlja se enako s pobiranjem podpor na račun domače občine.

* **Ponarejenih dvodinarskih novcev ni.** Ker so nahajata v prometu dva različna tipa kovinastih dvodinarskih novcev, se je splošno domnevalo, da je ena vrsta ponarejena. Po izjavi finančnega ministrstva sta oba tipa dobra in izvira razlika odtod, ker je bil del dvodinarskih novcev kovan v francoskih, drugi pa v belgijskih kovnicah.

* **Ponarejalci tisočdinarskih bankovcev izročeni sodišču.** Zagrebška policija je izročila ponarejalce tisočdinarskih bankovcev sodišču. O zadevi smo bili že poročali. Glavna krivec Peter Car in Peter Javor sta bila aretirana v Nemčiji ter bosta v kratkem izročena našim oblastvom.

Prihod vlakov v Mariboru na dan shoda ministra Svetozarja Pribičevića

Iz Dravske doline: Odhod iz Prevalj ob 5.09, prihod v Maribor ob 7.45.

Iz Čakovca, Središča, Ptujia itd.: Odhod iz Čakovca ob 7.36, prihod v Maribor ob 10.02.

Iz Murske Sobote, Ljutomera itd.: Odhod iz Murske Sobote ob 5.50, prihod v Maribor ob 10.02.

Iz Št. Ilja: Odhod iz Št. Ilja ob 6.55, prihod v Maribor ob 7.20.

Iz celjske strani: Odhod iz Celja ob 7.43, prihod v Maribor ob 9.32.

Iz Slovenjgradca: Odhod iz Slovenjgradca ob 5.27 v Dravograd, od tam zveza v Maribor.

Iz sreza Šmarje: Odhod iz Rogateca ob 5.32, prihod v Maribor ob 9.32.

Carodejno mazilo

(Narodna pripovedka.)

Takrat, ko je še ljudstvo verovalo v čarovnice, je bila Dihurka, kočarica na Samovju, na jako slabem glasu. Dolžili so jo raznih čarovnij: ta jo je osumljal, da se izpreminja v mōro in tlačī prašiče, drugi ji je podtikal nesreče v hlevu pri živini in tretji je vedel, da se ob neurju dvigne v oblake in napravlja točo.

Kot pripomočke za njeno čarodejstvo so ji izbrali razne predmete, katere je rabila v zlobne namene. Nekdo je našel v njeni koči vrh od zvona, rdečo svečo, ki je gorela z višnjevim plamenom in ključ od cerkvenih vrat.

Za Dihurkino početje se je med drugimi zanimal tudi Zitarjev Jože, ki je podnevi opazoval njene korake, ponoči pa je prisluškoval pod njenimi okni. Vse, kar je videl in slišal, je spravil v zvezo s čarovnijo.

Nekega poletnega večera se je napravljalo k nudi uri. Težki črni oblaki so se podili od juga in daljni grom je oznanjal bližajočo se nevihto. Jože je šel pod okno razvpite čarodejke, da vidi, kako se bo odpravila in dvignila v oblake.

Dihurka je sedela pri peči ob velikem loncu, katerega je segala z leseno kuhalnico ter se mazala z neko mastjo. Vselej, kadar se je dotaknila golih podplatov, je zamrmrala besede: «Nad jelkami in nad smrekami!» Ko je bila dovolj namaziljena, je sedla na brezovo metlo, na kateri se je odpeljala skozi dimnik v nočni zrak.

Začelo se je bliskati, treskati in grmeti. Kakor bi mešal orehe, tako je vršalo v oblakih, vmes pa so se oglašali zvonovi, ki so končno pregnali čarovnice v planje.

Jože se je premetaval na ležišču in ugibal, kako bi kočarici izmaknil lonec s čarodejnim mazilom ter ga uničil. S tem bi storil veliko dobro delo in vse bi mu bilo hvaležno za to dejanje.

Zenica je drugi dan nekam odpotovala in Jožetu se je nudila priložnost, da izvrši namero. Zlezal je v bajto, kjer je našel dotični lonec. Stisnil ga je pod pazduho, da ga nese v gozd in vrže v prepad. Med potjo pa se ga je lotila radovednost, kakšno moč ma to mazilo in kako bi učinkovalo. Ni se mogel premagati, da bi ne poskusil; sezul je čevlje ter se namazal po podplatih, govoreč besede: «Med jelkami in med smrekami!» To pa je bilo zanj usodno, zakaj čarodejni izrek se je glasil: «Nad jelkami in nad smrekami», kar je Jože pozabil. Pomoto je uvidel šele, ko ga je nevidna sila pričela dvigati in poditi po zraku med ostrim vejevjem, da mu je kar zapiralo sapo. Nad vrhove dreves pa se ni mogel vzdigniti, ker je rabil napačno besedilo. Tako se je stiskal in prerival med bodečimi vejami, dokler se mu ni končno na podplatih ogulilo mazilo in tedaj je ves razpraskan in raztrgan obtičal v rogovili stare buke.

Poizkušal je, kako bi prišel z drevesa, a zaman. Bukev je bila predebela, da bi se je bil oklenil, in pregladka, da bi bil našel kako oporo svojim nogam. Kamor je stopil, mu je spodletelo.

Videč, da se je ujel, je sedel v rogovilo in pričel jokati.

Zaklical je v smeri proti vasi, kolikor mu je dopustilo suho grlo, dokler se ni oglašil slučajno v bližini se nahajajoči Janežev Francelj.

«Kje pa si, Jože?» se je oglašil Francelj.

«Tukaj na bukvi,» mu je žalostno odgovoril.

«Kako pa si prišel v rogovilo?»

«Lesvo mi prinesil!»

Francelj je tekel v vas po lestvo, katero je pristonil k drevesu, in Jože je prilezel na tla. Kar opotekal se je od slabosti. Obleka mu je visela v capah od telesa in kri mu je curljala iz rok in obraza.

Jože je povedal Francelju ves dogodek, nakar sta se napatila proti vasi; šla sa mimo mesta, kjer je pustil Jože lonec, toda ni ga bilo nikjer. Vzela ga je Dihurka, ali pa se je dvignil sam in splaval v njeno kočo.

Zapisal Soteščan.

Odhod v pekel

(Narodna pripovedka.)

Krutega zatiranja ljudstva po nekdanjih nemških graščakih ne obsoja le zgodovina, ampak tudi preproste ljudske pripovedke. Ljudska domišljija si je izmišljala naravnost strahovite kazni za zatiralce. Ena takih pripovedk je naslednja:

Graščakinja Leonora je ležala na mrtvaškem odru. Smrtno pesem ji je pelo zvonjenje v kapelici in bližnjih cerkvah, ki je naznanjalo prebivalstvu, da je rešeno trdega gospodarstva brezsrčne gospodarice.

Za umrlo gospo ni žaloval nihče razen njene sobarice, katera edina je uživala njeno milost. Nobena izmed služkinj ni znala izpolniti njene želje, samo Tilka jo je pogodila. Zato ji je morala streči tudi v boleznih.

Vsa zmedena radi neutolažljivega žalovanja Tilka ni mogla zaspiti tisto noč. Vedno ji je bila pred očmi gospa na mrtvaškem odru.

Naenkrat je ob uri duhov nastal močan piš. Pred njo je stala mrtva Leonora v čudni ognjeni svetlobi. Migala ji je s prstom, naj se ne boji in ne razburja.

«Pojdiva v sobo!» ji je velela ukazujoče. «Priljaviti me moraš na dolgo pot, ki vodi v kraj, odkoder ni vrnitve.»

Šli sta po dolgem hodniku v sobo, kjer se je gospa oblačila in hranila svojo opravo.

«Obleci me v najlepšo obleko in okraši z vsem lepoticjem,» ji je zapovedala.

Dekle je v nepopisnem strahu planilo v sobo, kjer so spale služkinje, da jih prebudi in pokliče na pomoč. Budila jih je z vsemi mogočimi sredstvi: kuharico je ugriznila na palec, a se ji z najmanjšo kretnjo ni odzvala.

«Ne muči se! Nikogar ne boš prebudila!» jo je opomnila Leonora. «Tebi sami je dano, da me gledaš v posmrtnih mukah. Zuri se, ura poteka! Kje imaš obleko?»

Tilka je odprla omaro ter jo je pričela oblačiti. Nadela ji je najlepše svileni krilo, najdražje prstane, verižice, zapestnice in uhane. Tresla se je kot bilka v jesenskem viharju, zakaj njena roka se ni nikdar dotaknila telesa, čigar podoba je zrla pred seboj.

Duh Leonore je stopil pred stensko zrcalo in se gledal od nog do glave. Bajno so ji šumela krila in lepoticje se je svetilo v čudnem sijaju.

«Dovršeno je, čas odhoda je napočil. Pojdi z mano, Tilka!»

«Kam?» se je prestrašila. «Gospa, imejte usmiljenje!»

«Spremi me na dvorišče! Videla boš, kam vodi moja pot.»

Z naglimi, neslišnimi koraki je stopala Leonora pred sobarico po stopnicah na dvorišče.

Tu jo je čakala ognjena kočija in konjem je švilgal iz gobca ogenj. Tudi vozniku so se utrinjale iskre pod bičem, kadar je zamahnil. Globoko se je priklonil in odprl vrata kočije.

«Za vedno te ostavljam!» se je poslovila gospa Leonora. Stopila je na voz in od vseh strani so jo zagnili sikajoči plameni. Voznik je počil z bičem, konja sta se vzpela in zarezgetala ter v bliskovitem diru oddirjala z dvorišča.

V nepopisnem strahu je hitela Tilka po strašnem prizoru v sobo k služkinjam; zdaj so se takoj prebudile in poslušale njeno pripovedovanje. Spočetka ji niso verjele, ko pa jim je kuharica pokazala svoj ranjeni prst, so strmele in verovala. Na mrliču ni bilo drugi dan opaziti nikakih znakov nočnega dogodka.

Starejši ljudje še danes vidijo ponoči pohajati okrog graščine črno gospo in čujejo voznika, ki vozi ob polnoči okrog gradu.

Zapisal Soteščan.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

JESENISKI GLASOVI

Jesenice, 26. januarja.

Poslušajte, kaj vse smo Jeseničani v preteklem letu spravili pod streho: 7004 kg smo uvozili govejega mesa. To pa še daleko ni zadostovalo, zato so nam naši mesarji pobili in nam dali na razpolago 678 goved, 572 telet, 67 ovac, 62 kozličev in 343 svinj. Da je bila pri tej količini zaužitega mesa velikanska žejna, se razume. Ej, pa smo žejo tudi pošteno zalivali, kar nam ni baš v čast. Polukali smo 4949 hektolitrov in 81 litrov vina, 298 hektolitrov žgania in 995 hektolitrov piva. No, pa naj še kdo reče, da nismo «kampelci»!

Predpust že tudi na Jesenicah obhajamo. G. župnik so že precej vrgli čez prižnico takih, ki si mislijo urediti lepo domačo družinsko življenje. Da bi le vsem bilo srečno! Tudi nam razni lepaki naznanjajo plesne prireditve in podobno.

Za vse napredne narodne Jeseničane pa bo priredila mladinska organizacija «Edinost» v ponedeljek 1. februarja veliko veselico v prostorih gospe Humrove. To je prva večja prireditev naše mlade napredne «Edinosti» in bo gotovo ena najlepših na Jesenicah. Zato pridite vsi, tudi vi, stari borci, ki vas ni uklenila v vaših načelih nobena sila. Pridite, da s svojo udeležbo daste poguma naši napredni mladini in da se poveselite v krogu poštenih naših fantov in deklet. Vabljeni ste vsi prijatelji poštene zabave. Zato naj bo parola vseh naprednih Jeseničanov: V ponedeljek zvečer vsi k Humru v krog naše napredne demokratske «Edinosti».

Jeseničan.

PISANE NOVICE

Sv. Tomaž pri Ormožu, januarja.

Ker se drugi pridno oglašajo v «Domovini» z raznimi novicami ljudem v smeh in zabavo, hočem tudi jaz popisati nekaj dogodkov, ki so se pripetili pri nas tekom tega meseca. Ker večkrat «vandram» po kakih potrebnih in nepotrebnih poslih ter rad poslušam, kaj si ljudje govorijo, sem nabral toliko novic za popotniško torbo, da mi že ven iz torbe silijo, pa se bojim, da se ne bi razgubile in pozabile. Zato jih bom raje poslal «Domovini».

Kamor sem prišel, povsod so govorili o tebi, draga «Domovina», in o smešnicah, ki jih čitajo v tvojih predalih. Prepričal sem se, da si med ljudstvom jako priljubljena ter razširjena in v nedeljo, ko pismonoša deli časopise in pisma, jih največ poprašuje po «Domovini».

Dne 17. t. m. se je vršil tukaj shod klerikaleev, na katerem je udrihal poslanec g. Bedjanič po Pašiču, Pribičeviću ter Radiću, kaki ptiči so in kaj vse so storili in zagrešili proti nam Slovencem. Mož je — menda nehote — pohvalil Pribičevića, da ima pri kralju veliko zaupanje ter da je pošten in dober politik. O svojih uspehih za svoje volilce ni g. Bedjanič črnil niti besede. Ljudje pa so si po shodu govorili: «Kaj bo ta dosegel za

nas, ko niti govoriti ne zna in vsako besedo po dvakrat ponovi! Večina ljudi je že odšla pred koncem shoda z godrnjanjem, da niso slišali ničesar novega, ampak samo stvari, ki so jih že stokrat čitali po časopisih.

Posebne vrste zabavo povzročila neka pobožna ženska, ki je zbolela. Ženica je sama ter ima dve posestvi, pa so se oglasili razni »purgarski« magnati, naj jim priporoči kak del zemlje. In uboga ženica je tekom dveh dni napravila šest testamentov. Tako vsaj govorijo. Nazadnje pa bo ženica ozdravela, kakor čujemo in kar ji tudi želimo.

Priporočam vsem tistim, ki še niso naročeni na »Domovino«, da se naroče na ta list, ki nam prinese vsak teden obilo poučnega in zabavnega materiala ter polno novic. Vse, kar hočete, to najdete v »Domovini«.

S. S.

PISMO KOMAROVEGA MIHALEKA IZ HÜDE LUKJE.

V Priekiji, jenera meseca.

Lübi gospod vrednik! Zadnjo krat sen Van obeča, gda sen tan pr tisten trafikanti pod klopjaj spa, da bon Van pisa, kak va (bova) drugi den politiko špilala. Še je zaran tema bila, gda se pod klopjaj zbudin, pa čujen nekšo pihaje; sen si misla: tti pa more nekši debeli človik biti, da je sploh tak delalo — pf, pf, pf!... Te pa le gor pogledan, pa vidin, ka je trafikant san bija. Pa ne preveč debeli.

Pa sen ga pita: »Kaj ti je, ka tak püšeš, kak Poltov meh?»

On mi reče: »Hn, paj veš, to vse vremen dela. Jaz sen invalid, hn paj, to je veš hüdo.»

Človik se mi je mila (smilil), ka jemi nič ne fal. Te pa je začēja: »Zdaj do (bodo) pa negda volitve. Pr keroj stranki si tti?»

»Pr tistoj, ge je boljše, tan sen duže,« ročen jaz jemi.

On pa pravi: »Hn paj! Slabostojna je najboljše! Jaz gledan po koteh, če bi ge kakše cajtinge zagleda, da sen nezna, kaj je za en človik. Pa resen vidin v enen kotu »Kmetški list«. Te pa mi on znavi pravi: »Kmetški list je boljše kak Domovina.»

Meni se vidi, ka se on tak spozna na tote cajtinge kak zajec na boben. Te pa mi ešče začne čenčati: »Hn paj! Pücl, on je le človik!»

Jaz jemi ročen: »Jo ja, zato so ga pr zadnjih volitvah malali na kahlil!»

Jaz še bi ga duže posluša, pa se mi je zamera, da je preveč pope šinfa, pa tti sen že moga dale iti. Te pa še mi je pot posoda gor do križa. Gda bi on veda, što sen jaz bija, te ne bi tak daleč za menoj ša.

Priden gor do mosta, prnesejo se tan pr tistoj kuči vün; najnapre Lujzek prav na drobno, za jin Micika, te ta stara, za jimi vsemi pa ti stari, pa se zdere: »Prkieto, jas van bon že vogledije pokazal! — Da pre (baje) tisti sin že pol stoletja vogleduje (snubi), pa pr vsakšoj korpee dobi. Zdaj pa jemi poven, naj on rajši svoje snehe na skrbi ima, pa ne Komarovega Mihaleka, gda je brž prava, ka je Mihalek nor, ka tote norije piše.

Gren gor prti Loparjakovemi Mihali, pa si mislin: Malo bon ša k jemi pogledat, gda sva negda pred vojskoj godovno vküp obstüžavala, pa oba fest pijana bila. Pa sen se domisla, ka nemren piti, gda sen pr trafikanti nekšo petežno repo jea, pa me nič ne žeja; bon se že drgoč zglasa. Te pa jo mahnen notri v kot — kak jemi že nekak pravijo — ahá, v Pezdar ali Leljevaraš; tan man tti dosti prijatelov skoro pr vsakšoj kuči, pa vendar nen moga vseh obiskati. Namerava sen iti k Frančeku. Mija sva bila negda na resti vküp v Celji. Pa dnes ne vtegnen. Gren prti Božiči. Z jin se tti od petle poznan, ka je rihtar (župan) bija, te sva včasih v Lotmerki gulaž jela. Gospod vrednik, jaz sen tti tistokrat v Veržeji rihtar bija, gda sen tak saprmensko podvrjene šolje (čevlje) ima, gda more v Veržeji vsakši rihtar podvrjene šolje meti, ovači nemre tikvi (buč) po Müri jahati...

Te pa mi je Božičov sin poveda, ka staroga nega doma. Potli pa gren k sosidi Srabotiči; s totin pa se najbolje poznavá, gda sva v rüskem jetništvi

vküp bila, ka sva tan barišne (punce) mela pa türške mravlje klala.

Priden v hišo k Srabotiči, pa je ima celi kup cajting na mizi, pa same takše na katoliški podlagi: »Slovenca«, »Stražo«, »Gospodarja«, »Domoljuba«, »Bogoljuba«, »Mladiko« — pa ne, gospod vrednik, ka bi si mislili kako brezovo mladiko, ka je za mačake iz hiše nagajati! To je bija akši veki plakat ali nekši mesečnik. Tti je ima na mizi »Glasnik najsv. src«, »Ksandlerov kolendár«, »Zamorčka« (pa ne nedliškoda). Zlodí ve, ka še je vse nekši klump ima.

Te pa sva si pogučala (se pogovorila), kak je blo kaj v Rusiji. Pa mi začne on praviti: »Če še veš, kakšo fest puco si tan ima, ka smo joj pravili Marija Terezija?»

Ja pa jemi ročen: »Holt, Franček, zdaj pa prmoj, hejaj, drgači de praščaje Kolecov, pa časaje (trganje) cviklnov. Gda sen jaz že vojskin čas obešen — pardon — ožejení bija, te pa ne bi rad, ka bi baba zvedla, te ne bi bržčas več nič toplega doba...

Te pa sen že saprmensko lačen bija, pa ga pitan (vprašam): »Kaj še si nič ne mesara (klal)?« — Pa mi prnese celo glavino (svinjsko glavo) na mizo. Pita sen ga: »Prosim, če žiher vse.« — On reče: »Le, magari te zlodí zeme! Te pa še se šmarnce napijen in jemi ročen: »Na svidenje, tovariš! Zdaj se moren paščiti (spešiti), če čen do Fašenka do Male Nedele priti.»

Zdaj pa po malen krešen prti Sitarovcon. Gren gor kre Türke, ka je že malo mrak bija. Pa vidin sitarosko kapelo in si mislin: Zdaj de skoro Zdravo Marijo zvonilo! Pa sen že klobük v rokah nesa, ka bi lahko nenok začēja moliti; no ne je šteja zvoniti. Ne ven, če za mojo volo ne, ali kak je to. Zdaj pa si mislin, tema je že bila, čas je počitka, prece dugo pot sen naprava, en celi dan z Radoslavec v Sitarovce. Pa gren k prvemi kmeti od veke ceste. Iden prti hiši ves trdi, gda se zmislín na tisto pesen, kak so jo ti stari Razlag negda zmislili:

»V Sitarovcih nas je malo kmetov,
pa vsak je bogat,
eden pa ovega nema nič rat!»

Pa sen si misla: te še mene nete radi meli. Priden v hišo, pa me gospodar — nekši mladi je še bija — tak hüdo pogleda. Prosin, če bi žiher tan spa. Je reka: »Če nemaš tistih belih, te lahko spiš!»

Jas jemi ročen: »Od potli, ka sen brez njih, jih nemam!»

Te pa pravi: »Ti si ne pravi človik, gda tak špičasto gučiš!« — Pa mi pokaže šampet (posteljo) v prkliti (prtiličju). Se spravim k počitki, sa va si vujtro dale gučala! Te ali pa lahko noč, gospod vrednik! Vaš

Komarov Mihalek iz Hüde lukje.

ŽENSKI VESTNIK

Razpuščanje slanine. Zreži slanino na drobne koščke ali jo zmeljí v stroju ter deni v kozico, mešaj na ognju, da zarumeni in prideni nekaj drobno zrezane čebule. Ko še ta zarumeni, prececi mast v dežo (posebna lesena posoda za mast), ocvirke pa v drugo dežo in jih stolci prav dobro z lesenimi tolkačem, da stopi mast na vrh. Ako so presuhi, vlij nanje malo masti, ker postanejo žarki, ako so v deži na rahlem.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zibika. Preveč osebno in zato v navskrižju s tiskovnim zakonom.

Domanjšovci. Dobro došlo vse, ako je primerno za naš list. Tudi pesmi.

Birčna vas. Nismo takrat priobčili, ker je bilo žal v navskrižju s tiskovnim zakonom.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Vašo ponudbo drage volje sprejemamo. Prosimo za nadaljnje sotrúdníštvo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

ŠOPEK ŠALJIVK.

Dva stara znanca.

Sodnik: »Zdi se mi, da vas poznam. Vi ste bili že večkrat tukaj?»

Obtoženec: »O, seveda, jaz sem vas tudi takoj spoznal. Malo debelejši ste postali. No, kako pa kaj gre gospe soprogí?»

V.

Boltežar pri zdravniku.

Zdravnik: »Ali imate bolečine v nogah?»

Boltežar: »Kaj praviš?»

Zdravnik: »Ali vas noge bolijo?»

Boltežar: »Kaj si rekel?»

Zdravnik: »Če te kremplji bolijo, tepec?»

Boltežar: »O, da, to pa že razumem...«

VI.

Iz vojaške službe.

Neka ženica je prišla pred kratkim v vojašnico in zahtevala razgovor z majorjem. Major jo je vprašal, česa želi.

»Kje pa je moj Miha?» je dejala žena.

»Kaj pa hočete z njim?»

»Miha ne sme biti več vojak?»

»Zakaj pa ne, ljuba mati, saj smo tudi mi vojaki.»

»Seveda, vi, gospodske ljudje, lahko govorite. Vi se niste ničesar učili in ste zato lahko vojaki, moj Miha pa je izučén čevljar...« se je odrezala ženica.

Vič.

Pri klobučarju.

Klobučar: »Vi pa imate tako debelo glavo, da vam nobeden moj klobuk ne pristojá.»

Gašper: »No, bom pa dva manjša kupil.»

Viča.

Zdravnikov nasvet.

Jaka: »Dragi sosed, zakaj pa tvoja žena danes ves dan tako kriči in preklinja?»

Miha: »Zdravnik ji je prepovedal govoriti, ip to jo je strašno razburilo...«

Vičan.

Zakonski možje.

A.: »Ali je res, da živijo zakonski moží dalje kakor neoženjeni?»

B.: Ne, to ni res, ampak se jim to le dozdeva, ker so oženjeni...«

Vičans.

Otroška pridnost.

Oče: »Ako boš priden, Jožek, ti bo štorklja prinesla malega bratca.»

Jožek: »Saj ga bo prinesla tudi, če ne bom priden...«

Vičansk.

Rokavice.

Učitelj: »Trezika, povej mi, zakaj nosijo mestni ljudje rokavice?»

Trezika: »Ker imajo umazane roke.»

Vičanski.

Poravnán račun.

Gospa Česnova je zelo zbolela. Mož je poklical zdravnika, ki jo je tudi srečno ozdravil ter po ozdravitvi poslal Česnu račun: Dvanajst obiskov 1200 dinarjev, zdravila 300 dinarjev, Česna pa je poslal le 300 dinarjev in pismo, v katerem piše: »Gospod doktor! Pošljem Vam 300 dinarjev za zdravlilo. Kar pa se tiče Vaših obiskov, Vam jih bo moja žena vrnila. S spoštovanjem Onufrij Česna.»

Vsaka reč ima svoj vzrok.

Gašper: »Ne vem, kaj to pomeni. Ako zvečer dolgo sedim v gostilni, se mi jutraj zdi, kakor bi bil ves pretepen. Ali tudi ti tako?»

Melhijor: »Ne, nisem poročen.»

V spanju govori.

Zgovorna gospa zdravniku: »Pomislite, go spod doktor, moj mož v spanju neprestano govori.»

Zdravnik: »Pustite mu veselje. To je edina prilžnost, da pride do besede.»

Za oplemenjevanje polti za negovanje telesa

se je tisočkrat pokazalo koristno, pa bo tudi našim čitateljem vedno dobro poslužilo. Da se doseže bela čista polt: Elsa tekoče liližno mleko daje obrazu mladeniško svežino 18 Din 20 p. Najfinejši puder lepote drja. Klugera 27 Din 50 p. puder za dame 4 Din 40 p, lepota bela in rdeča 3 Din 30 p. Zoper rdeče, razpokane

roke: Elsa glicerini lepote 19 Din 80 p. Zoper bledico v licu slabokrvnih, slabotnih žen in otrok: Fellerjevo pravo, okusno ribje lje 22 Din, Elsa kina železno vino 16 Din 50 p. Zoper slabi rast las in prhljaj: Elsa cvet za lase 27 Din 50 p. Za odstranitev nepotrebnih las: Elsa depilatorij 34 Din. Za snežnobele zobe: Elsa voda za usta 16 Din 10 p. Zoper kurja očesa: Elsa turistovski bliž 6 Din 10 p in Elsa turistovska tinktura 11 Din. Za Vaš blagor: Elsa mentolni klinčič 10 Din,

Elsa Kolonjska voda 16 Din 50 p, Elsa gozdni vonj za sobe 16 Din 50 p. Zavojnina in poština se računa posebe. Brez posebnih stroškov samo, ako se naroči v istem razdobju s slavnim domačim sredstvom Fellerjevim «Elsaflujsdom» pri lekarnarju Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah po 9 Din.

Ni slo.

Mlada žena, ki bi rada šla v kopališče: «Onufriji, sinoči se mi je sanjalo o veliki vodi. Kaj pomeni to?»

Onufrij: «To bo pač pomenilo, da bo kakšna tvoja želja splavala po vodi...»

Pokoro si pripravljaj sam.

Mlad ženin je baš prišel od izpovedi, ko se spomni, da mu izpovednik ni naložil pokore. Tako se je vrnil k duhovniku in mu rekel: «Velečastni, pozabili ste mi naložiti pokoro...»

«Ali mi niste rekli, da se mislite skoro oženiti?»

Nepripravljena.

K zdravniku je prišla imenitna gospa in mu potožila, da ima bolečine v nogi. Sezula je čevlji in nogavico ter pokazala zdravniku lepo umito nogo.

Zdravniku se je dozdevalo, da je noga nekoliko otekla. Da pa to zagotovo dožene, jo je hotel primerjati z drugo nogo, zato je gospe rekel, naj pokaže še drugo nogo. Gospa je postala rdeča in vsa v zadregi menila: «Gospod doktor, na to nisem bila pripravljena...»

Potepin.

Potepin je ležal v senci in vzdihoval. Slučajno je šel mimo duhovnik, ki ga je vprašal: «Kaj vam je slabo? Ali se želite spraviti z Bogom?»

Potepin: «Kaj se bom spravljal, saj se nisem skregal z njim!»

Po ovinkih.

Potnik je opazil v hotelski sobi, da ni zvonca in se je zaradi tega pritožil pri hotelirju: «Kako naj vam naznam, da kaj potrebujem?»

Hotelir: «To je prav lahko. Z nogo močno potrkajte ob tla!»

Potnik: «Toda stanujem v drugem nadstropju.»

Hotelir: Nič ne de. Ako boste dovolj dolgo trkali, se bo gospod pod vami pri meni pritožil in jaz bom potem vedel, da ste me vi klicali.»

Stare obleke.

Neki gospod je potrkal pri Onufriju Nesreči ter vstopil: «Oprostite, dragi gospod, nabiram stare obleke za občinske siromake. Kam spravljate stare stvari?»

Onufrij Nesreča: «Kam jih spravljam? Vsak večer jih skrbno skrtačim, položim na stol in jih drugega jutra — zopet oblečem...»

Posmehljiva luna.

Zaljubljen par se izprehaja ob mesečnem svitu po gozdu. Oba sta ginjena in srečna, samo luna se smeje prav zaničljivo.

«Ali vidiš, kako se luna smeje,» pravi deklica. Mladenič pogleda kvišku. «Saj res... Zakaj neki se smeje?»

«Ne vem,» odvrne deklica, «kadarkoli se tukaj izprehajava, se vedno tako reži.»

«Potem pa že vem,» pravi mladenič, «meni se posmehuje...»

Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam! Elsa flujsdom, da, samo «Elsaflujsdom»! To že skozi 27 let priljubljeno do-

mače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo odznotraj in odzunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsaflujsdom krepi in jača Vaše telo, stori Vas zmožne kljubovati prehlajenju in Vam pripravlja užitek. En sam poizkus je izpreobrnil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočaj Fellerjev «Elsaflujsdom». Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za poizkus 6 dvojnatih

Ravno došla velika zaloga manufakturnega blaga

najnovije mode, po izredno nizki ceni, posebno priporočljivo za ženske in neveste, katerim se da znaten popust.

10 Se priporoča Anton Savnik, Škofja Loka.

J. STJEPUŠIN SISAČ

priporoča

boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Centki franko

ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Kmetijska družba za Slovenijo sporoča pretužno vest, da je v torek dne 26. t. m. preminul njen upravnik drevsnice, gospod

Josip Urbančič

ki je nad 40 let vestno služboval pri Kmetijski družbi.

Pogreb bo v sredo dne 27. t. m., popoldne ob štirih iz hiše žalosti na Poljanski cesti št. 59.

Blagopokojnemu bo ohranila Kmetijska družba časten spomin!

V Ljubljani, dne 26. januarja 1926.

E 358/25/21.

Dražbeni oklic.

Dne 22. marca 1926., ob 9. uri dopoldne, bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 20, dražba neopremičnin:

vlož. št. 220, kat. obč. Drašiči, cenilna vrednost 382.578 Din, najmanjši ponudek 242.400 Din;

vlož. št. 183, kat. obč. Slamna vas, cenilna vrednost 3000 Din, najmanjši ponudek 2000 Din;

vlož. št. 151, kat. obč. Krasino, cenilna vrednost 7385 Din, najmanjši ponudek 5390 Din;

vlož. št. 56, kat. obč. Rosalnica in 625 kat. obč. Drašiči, cenilna vrednost 47.467 Din, najmanjši ponudek 73.050 Din.

K nepremičnini vlož. št. 56, kat. obč. Rosalnica, spadajo sledeče priteklne: električni motor s žago in mlinom v cenilni vrednosti 62.100 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale družbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jim ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v sklopu zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Metliki.

Okrajno sodišče v Metliki, odd. II.,

dne 6. januarja 1926.

11

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic

V LJUBLJANI

izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejši obrestni meri. Nakup in prodaja valut in deviz. Daje vsakovrstne kredite in predujme.

14